

ARE YOU EXPERIENCED ?

HET NOORD- EN ZUID-HOLLANDS AMATEURPOKLIKIMAT VERCELEKEN

2

01-112

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

14
45
25

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

opleiding	Culturele en Maatschappelijke Vorming, Kunst & Cultuur
student	Ruurd Blom
begeleider	Frans Verbunt
datum	zomer 2000
omslag	Cereal, Winston Kingdom, Amsterdam, april 2000

Voorwoord

Popmuziek is niet meer weg te denken uit het dagelijkse leven. Er gaat geen dag voorbij dat we niet worden geconfronteerd met popmuziek. Pop op de radio, pop op televisie, pop is overal.

Popmuziek neemt een grote plaats in in het leven van veel mensen. Concerten bezoeken, muziek beluisteren maar ook zelf actief muziek maken is iets waar steeds meer mensen, met name jongeren, zich mee bezig houden.

Op een of andere manier blijft muziek steeds boeien. Voor mij is muziek maken en met muziek bezig zijn een soort must geworden. Ik werk al jaren in een platenzaak en ik speel gitaar in een rockband. Muziek is voor mij belangrijk omdat ik er veel creativiteit in kwijt kan en ik me erin kan uitleven.

Nu bijna vier jaar geleden begon ik met de opleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV) aan de Hogeschool van Amsterdam, afstudeerrichting Kunst & Cultuur. Tijdens de opleiding heb ik twee keer een stage doorlopen binnen een poppodium; een stage bij het Patronaat in Haarlem en een stage bij het LVC (Leids Vrijetijds Centrum) in Leiden. De ervaringen die ik tijdens mijn stages heb opgedaan, hebben mij geïnspireerd tot het schrijven van deze scriptie.

Met deze scriptie geef ik een globale schets van het Nederlandse popmuziekklimaat en ik toon de verschillen binnen het (amateur)popklimaat Noord-Holland en Zuid-Holland. Mijn doel is een aanzet te geven om het optreedklimaat voor deze bands te stimuleren in Noord-Holland, door middel van structurele subsidiering van poppodia in Noord-Holland bij het programmeren van amateurbands- en muzikanten.

Are you Experienced?

De naam van deze scriptie 'Are you Experienced?' is ontleend aan de titel van de debuutplaat van Jimi Hendrix uit 1967. De titel is binnen dit onderzoek op meerdere manieren uit te leggen. In hoeverre zijn de provincies Noord- en Zuid-Holland 'experienced', hebben zij ervaring met regelingen voor (amateur) popmuziek? In hoeverre zijn de bands en muzikanten in die provincies daardoor 'experienced' in het optreden? Noord-Holland was ongeveer twintig jaar geleden de eerste provincie waar overheidsbemoediging met popmuziek plaatsvond terwijl deze provincie anno 2000 wat dit betreft tekenen van achterstand vertoont. 'Are you Experienced?' is dus zeker een vraag die Provincie Noord-Holland zichzelf moet stellen.

Inhoudsopgave

Deel A

Hoofdstuk 1	blz.	
1.1	Aanleiding voor het onderzoek	5
1.2	Doelstelling en probleemstelling deel A	6
1.3	Enkele noten vooraf	6
1.4	Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV) en de rol van popmuziek	7
	• beleid en ontwikkeling	8
Hoofdstuk 2 Kunst & Cultuurdeelname		
2.1	over cultuur	10
	• populaire cultuur	10
	• popcultuur	10
2.2	over kunst	11
2.3	Achterstandsbestrijding en kunst & cultuurdeelname	11
2.4	Actieve en receptieve kunst & cultuurdeelname	12
Hoofdstuk 3 Globaal overzicht van het popklimaat in Nederland		
	Inleiding: het ontstaan van pop en de podia in Nederland, "Van uitschot naar boegbeeld"	13
3.1	Clubcircuit	14
3.2	A, B of C-podia	14
3.3	Kernpodia	15
3.4	Geografische spreiding van poppodia	15
3.5	Organisatie van poppodia	16
3.6	Financiering van poppodia	16
3.7	Landelijk popmuziekbeleid	16
	• Nationaal Pop Instituut (NPI)	17
	• Vereniging Nederlandse Poppodia (VNP)	18
3.8	Provinciaal popmuziekbeleid	19
	• Popkoepels	19
	• Provinciaal Koepel Overleg	22
3.9	Gemeentelijk popmuziekbeleid	23
Hoofdstuk 4 (amateur)popklimaat in Zuid-Holland		
	Inleiding	24
4.1	Zuid-Hollandse Popkoepel: Popunie	24
4.2	organisatie	26
Hoofdstuk 5 (amateur)popklimaat in Noord-Holland		
	Inleiding	27
5.1	Noord-Hollandse Popkoepel?	27
5.2	Platform Poppodia Noord-Holland	28
5.3	Noord Hollands Glorie	28
Hoofdstuk 6 Conclusies n.a.v. vergelijking amateurpopklimaat Zuid-Holland vs. Noord-Holland		
		29

Deel B

Hoofdstuk 1		blz.
1.1	Doelstelling en probleemstelling deel B	30
1.2	Aanbevelingen: het belang en de noodzaak van de realisatie van een Noord-Hollandse popkoepel	30
Hoofdstuk 2	Aanbevelingen t.a.v. Rijkscultuurbeleid en provinciaal cultuurbeleid Noord-Holland	
2.1	“Cultuur als confrontatie”, cultuurbeleid 2001-2004	32
	• cultuurbeleid	32
	• actieprogramma cultuurbereik	32
2.2	Noord-Holland:	
	• “In verband met cultuur”, provinciale cultuurnota 1997-2000	34
	• startnotitie cultuurnota 2001-2004	35
2.3	Samenvattend: het belang van een popkoepel t.a.v. “Cultuur als confrontatie” en het provinciaal cultuurbeleid Noord-Holland	35
Hoofdstuk 3	Belangrijke actoren bij de realisatie van een Noord-Hollandse popkoepel	
3.1	rol van het Nationaal Pop Instituut	39
3.2	rol van de Vereniging Nederlandse Poppodia	39
3.3	rol van Provincie Noord-Holland	40
3.4	rol van stichting Noord Hollands Glorie	40
3.5	rol van Platform Poppodia Noord-Holland	40
Hoofdstuk 4	Slotconclusie	41
Literatuurlijst		42
Bijlage 1	kernpodia per 2000	43
Bijlage 2	leden Vereniging Nederlandse Poppodia	44
Bijlage 3	overzicht Popkoepels	45

Deel A

Hoofdstuk 1

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Tijdens mijn stage bij poppodium LVC (Leids Vrijtijds Centrum) in Leiden heb ik veel amateurbands geprogrammeerd. Mijn hoofdtaken waren het programmeren en organiseren van het zoldercafé en de Supertrio's.

Elke vrijdagavond trad er een band op in het zoldercafé van LVC. Mijn taak bestond eruit dit hele proces te begeleiden; het beluisteren/recenceren van demo's, opsturen van contracten en loonverdeelverklaringen, het schrijven van persberichten en tekst voor de LVC-folder, opvang van bands, etc.

Tijdens een Supertrio spelen er drie lokale/regionale bands in de grote zaal van het LVC. De Supertrio's zijn een initiatief van de Zuid-Hollandse Popunie, waarbij de Popunie het poppodium waar het Supertrio plaatsvindt, subsidieert. Supertrio's vinden plaats in diverse poppodia in Zuid-Holland.

Het viel me op dat het 'popklimaat' voor amateurbands- en muzikanten in Zuid-Holland redelijk gezond te noemen is en dat er veel wordt gedaan aan de ondersteuning van deze groep, mede dankzij het Promotieplan en andere activiteiten van de Zuid-Hollandse Popunie (hfd 4). Mijn vooronderstelling is dat het optreedklimaat voor amateurbands- en muzikanten in Zuid-Holland een stuk levendiger is dan in Noord-Holland omdat er structurele subsidieregelingen zijn voor deze groep muzikanten en er een organisatie is die zich voor hen inzet, de Popunie.

Zelf kom ik uit Haarlem en mijn ervaring is dat het in Noord-Holland wat betreft de subsidies aan podia bij het programmeren van amateurbands op z'n minst heel anders en misschien wel minder goed geregeld is.

Dit concludeer ik voorzichtig uit eigen ervaring, maar ook zeker door wat ik om me heen hoor. Geregeld ben ik in Daisy Bell¹ -de oefenruimte van Haarlem- en ik hoor van veel muzikanten dat het toch moeilijk blijkt voor amateurbands om in een poppodium in Noord-Holland op te treden, zeker in vergelijking met Zuid-Holland.

Er zijn in Noord-Holland wel concoursen voor amateurbands in diverse poppodia maar volgens mij is er in Noord-Holland geen structurele subsidieregeling aan poppodia vergelijkbaar met de het Promotieplan van de Zuid-Hollandse Popunie. Wel is er de landelijke subsidieregeling Podiumplan van het Nationaal Pop Instituut (hfd 3.7) maar veel van de amateurbands- en muzikanten vallen buiten deze regeling. De subsidieregeling van de Popunie vangt dit goed op en richt zich juist op de groep amateurbands- en muzikanten in Zuid-Holland.

Ik vind het belangrijk dat amateurbands de kans krijgen om in een poppodium op te treden en dat poptalent gestimuleerd wordt. Immers, de beginnende band van vandaag is de gevorderde band van morgen en het is belangrijk dat dit serieus genomen wordt. Bovendien is er een zeer grote groep die zich actief met muziek maken bezig houdt.

---

¹ Daisy Bell, Oorkondelaan 3, 2033 MN, Haarlem. tel: 023-5402955 / 06-54294073

1.2 Doelstelling en probleemstelling deel A

In hoofdstuk 1.3 geef ik enkele noten vooraf en in 1.4 ga ik in op Culturele en Maatschappelijke Vorming, Kunst & Cultuur, de rol van popmuziek en mijn rol binnen dat geheel. In hoofdstuk 2 doe ik het een en ander uit de doeken over cultuur, over kunst en de deelname daaraan. Vervolgens geef ik in hoofdstuk 3 een globale schets van het popklimaat in Nederland. In hoofdstuk 4 en 5 richt ik mijn aandacht specifiek op het (amateur)popklimaat in Zuid-Holland respectievelijk Noord-Holland.

Ik wil met dit onderzoek inzicht krijgen in de mogelijkheden tot subsidiering van poppodia bij het programmeren van amateurbands- en muzikanten in Noord-Holland en daarmee een aanzet geven ter verbetering van het optreedklimaat van deze groep. Dit komt voort uit mijn vooronderstelling dat het Zuid-Hollandse popklimaat 'gezonder' is dan het popklimaat in Noord-Holland. Hierbij ben ik tot de volgende probleemstelling gekomen.

Probleemstelling deel A:

In hoeverre en waardoor verschilt het amateurpopklimaat en de programmering bij poppodia van amateurbands- en muzikanten in Noord-Holland ten opzichte van Zuid-Holland?

1.3 Enkele noten vooraf

Ik heb gekozen voor het houden van interviews en gesprekken met diverse partijen (kernfiguren) omdat ik op die manier snel veel informatie kan verkrijgen die bovendien up-to-date is. De volgende personen heb ik gesproken:

- Mike Iking, Noord Hollands Glorie
- Willem Padt, Provincie Noord-Holland, sectie Kunst & Cultuur
- Geert van Itallie, directeur van de Vereniging Nederlandse Poppodia (VNP)
- Gerrie van Leeuwen, manager Support & Subsidie Nationaal Pop Instituut (NPI)
- Jaap van Beusekom, directeur Nationaal Pop Instituut
- Martin Schijgrond, directeur van de Zuid-Hollandse Popunie

Medewerkers van diverse poppodia in Noord-Holland:

- Peter Koppen, directeur Patronaat in Haarlem
- Loes Wagenmaker, de Koog in Noord-Scharwoude
- Mike Iking, programmeur Manifesto in Hoorn

Verder heb ik de Boekmanstichting en het internet bezocht voor diverse aanvullende literatuur en informatie bij deze masterproof.

Amateurpopmuziek

Als ik het heb over amateurbands- en muzikanten dan heb ik het over de groep muzikanten die dit puur als hobby of tijdverdrijf uitoefenen. In Van Dale's Handwoordenboek Hedendaags Nederlands verstaat men onder amateur 'iemand die een ambacht, kunst of sport uit liefhebberij en niet beroepsmatig beoefent'.

Dit zijn bands en muzikanten die nog geen hoge gages ontvangen voor optredens. Vaak zijn dit jonge, beginnende bands met over het algemeen nog niet zo veel optreedervaring. De bands en muzikanten waar ik me in mijn onderzoek op richt, vallen doorgaans buiten het Podiumplan van het Nationaal Pop Instituut.

Vergelijking met Zuid-Holland

Als inspiratiebron en vergelijking binnen dit onderzoek gebruik ik het Promotieplan van de Zuid-Hollandse Popunie. Hier heb ik enkele redenen voor. Ten eerste heb ik zelf tijdens mijn stage in poppodium LVC te maken gehad met diverse activiteiten van de Popunie zoals Supertrio's, Highschool Music Competition en de Popjacht. Het viel me op dat het popklimaat in Zuid-Holland absoluut gezond en levendig te noemen is doordat er een organisatie zoals de Popunie is. Ten tweede heeft de Popunie met vijftien jaar ervaring een enorm netwerk opgebouwd en haar activiteiten zijn zeer uitgebreid. De Zuid-Hollandse situatie heeft een voorbeeldfunctie voor Noord-Holland. Ten derde, Noord- en Zuid-Holland zijn buurprovincies en beiden hebben een enorme capaciteit aan bands en muzikanten. De meeste podia bevinden zich met name in de provincies Noord- en Zuid-Holland². Ik vraag me af of Noord-Holland mag achterblijven wat betreft de structurele voorzieningen voor en de promotie van amateurbands- en muzikanten.

Amsterdam heeft haar eigen cultuurbeleid en regelingen omtrent popmuziek en valt dus buiten dit onderzoek.

1.4 Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV) en de rol van popmuziek

De studie Culturele en Maatschappelijke Vorming beslaat een groot werkgebied en is zeer veelzijdig te noemen. Culturele en Maatschappelijke Vorming is in brede zin is op te vatten als sociaal-agogische dienstverlening aan individuen, groepen en organisaties die gericht is op hun *cultureel en maatschappelijk functioneren* in de samenleving. Over het algemeen gaat het hierbij om de vrije tijd van mensen en de besteding daarvan. Binnen het culturele en maatschappelijke werk worden vier aandachtsterreinen onderscheiden: recreatie, educatie, samenlevingsopbouw en kunst & cultuur.

In het boek "Balanceren en Stimuleren" omschrijft M. Spierts het aandachtsterrein Kunst & Cultuur als volgt: *'in deze sector zijn verscheidene maatschappelijke instellingen actief in het bemiddelen tussen kunsten en het publiek en het stimuleren van de cultuurparticipatie'*.

Binnen de afstudeerrichting Kunst & Cultuur heb ik met name mijn interesse voor muziek nog meer aangewakkerd en verbreed tijdens mijn stages bij het Patronaat en het LVC. Het programmeren en organiseren van een cultureel aanbod, en meer specifiek een muziekaanbod, zie ik als een taak binnen het culturele en maatschappelijke werk. Ik zie het dan ook als mijn taak om als professional te bemiddelen tussen de popmuziek en het publiek en het stimuleren van de participatie aan popmuziek.

Muzikanten besteden uren per dag aan het bespelen van een instrument, bands zitten wekelijks urenlang in de oefenruimte om nummers/liedjes te componeren en repeteren om eventueel op te treden in een poppodium. Veel jongeren maken muziek als dj's en zijn bezig met muziek op de pc en elektronische muziek is enorm in opkomst en kent inmiddels al vele varianten. Daarnaast wordt er veel naar muziek geluisterd; radio, televisie, cd's, en ook de lp's zijn nog lang niet verdwenen, er worden veel verschillende concerten bezocht en popbladen vinden ook gretige aftrek. Popmuziek is het symbool van deze tijd en geeft deze tijd z'n eigen gezicht. Popmuziek kent zeer veel verschijningsvormen en is een manier van leven, met specifieke kleding, haardracht, taalgebruik en gedrag. Er komen steeds meer varianten en overlappingsen tussen genres en er is sprake van een niet aflatende vernieuwingsdrang.

---

² Sectoranalyse van de Nederlandse poppodia "Van uitschot naar boegbeeld"

Het organiseren en programmeren van popmuziek is een uiterst interessant gebied omdat het zichzelf continu vernieuwd en er steeds meer 'cross-overs' ontstaan tussen verschillende muziekgenres en kunstdisciplines. Binnen de poppodia in Nederland wordt steeds diverser geprogrammeerd. Er is een groeiende en steeds grotere variëteit aan beginnende tot vergevorderde bands in allerlei genres, dj's, vj's, audiovisuele producties, houseparty's, stand-up comedians, theater- en dansproducties in combinatie met popmuziek, muziekbeurzen, diverse workshops, etc.

Met name op popmuziekgebied spelen de poppodia en de diverse poporganisaties in Nederland zoals het Nationaal Pop Instituut, Vereniging Nederlandse Poppodia, de popkoepels, festivals, oefenruimtes, etc, een belangrijke rol in het bevorderen en stimuleren van de kunst- en in dit geval de muziekbeleving van mensen.

Binnen het domein Kunst & Cultuur is de cultureel maatschappelijk werker bezig met het stimuleren van de amateuristische kunstbeoefening en kunstzinnige vorming. Muziek is een belangrijk instrument bij het stimuleren van cultuurparticipatie omdat popmuziek bij grote groepen zeer populair is.

Het bemiddelen tussen de popmuziek en het publiek is een belangrijk aspect binnen mijn werk als professional met als doel de vergroting van de cultuurparticipatie van met name jongeren. Mijn functie is vooral die van arrangeur, het creëren van mogelijkheden tot het organiseren en programmeren van amateurbands- en muzikanten om op die manier een nieuw en divers aanbod te bieden. Het creëren van optreedmogelijkheden is een belangrijke manier om de participatie aan popmuziek actief te stimuleren en tegelijk voorziet het in de behoefte die er vanuit de amateurbands- en muzikanten al bestaat om op te treden. Het actief stimuleren van cultuurparticipatie leidt op haar beurt weer tot cultuureducatie en cultuurspreiding.

Beleid en ontwikkeling

Binnen het sociaal-cultureel werk worden vijf kerntaken onderscheiden: contacten leggen, programmeren en organiseren, begeleiden van deelnemers en vrijwilligers, beheer en organisatie, beleid en ontwikkeling.

Binnen dit onderzoek ben ik vooral bezig met de laatste kerntaak, beleid en ontwikkeling. M. Spierts geeft een omschrijving van de activiteiten binnen de kerntaak beleid en ontwikkeling³. Ik heb gekozen om die activiteiten hieronder verkort weer te geven omdat zij naadloos aansluiten op de kern van mijn scriptie. Bovendien laten onderstaande activiteiten mijn rol als cultureel werker binnen de Kunst & Cultuursector zien en het bevestigt en onderbouwt mijn rol als professional daarin.

monitoring

CMV'ers nemen taken op zich ten aanzien van het onderhouden, analyseren en rapporteren van informatie op het werkgebied. Deze monitoring is relevant als signaleringsfunctie van het sociaal-cultureel werk maar kan ook gezien worden als marktverkenning. Wensen en behoeften worden verkend en in kaart gebracht. De CMV'er stelt zich op de hoogte van maatschappelijke ontwikkelingen en documenteert zich hierover door het verzamelen van informatie en onderzoeksgegevens.

werkontwikkeling

Vanuit de door monitoring verkregen gegevens moeten het aanbod en de werkwijzen, in samenwerking met onder meer consultants van stedelijke of provinciale ondersteuningsinstellingen, worden ontwikkeld ten behoeve van nieuwe groepen. Dit vraagt om systematiseren van bestaande werkwijzen en werkvormen. Het maken van procesbeschrijvingen van reeds uitgevoerde activiteiten en projecten is daarvan onderdeel.

---

³ "Balanceren en stimuleren", M. Spierts, blz 132, 133

deskundigheidsbevordering

Vooraf voor vernieuwingsprojecten, zoals het gezamenlijk verkennen van nieuwe markten en het ontwikkelen van nieuwe activiteiten, biedt interne bijscholing in teamverband grote mogelijkheden door de directe nabijheid van een voor alle deelnemers bekende situatie. Sociaal-cultureel werkers leveren ook een bijdrage aan de beleidsvorming ten aanzien van externe deskundigheidsbevordering, naar de doelgroep toe.

legitimatie en verantwoording

De bekwaamheid in strategisch handelen en vaardigheden op het gebied van verantwoording en presentatie worden steeds belangrijker binnen het sociaal-cultureel werk: het opstellen van projectplannen, het kiezen voor een opstelling in onderhandelingen in het kader van contractmanagement, het verantwoorden van verrichte werkzaamheden wat betreft resultaat en kwaliteit, etc.

extern overleg en participatie

In het werk komt de CMV'er regelmatig in situaties waarbij hij de instelling naar buiten toe moet representeren. Hij moet in staat zijn om de belangen van de instelling of de doelgroep te behartigen en onder wisselende omstandigheden de eigen bijdrage kunnen articuleren en overeind houden.

Hoofdstuk 2 Kunst & Cultuurdeelname

2.1 over cultuur

In de uitgangspunten van het cultuurbeleid 2001-2004 “Cultuur als confrontatie” wordt over cultuur gesproken vanuit de uitleg die socioloog Raymond Williams daaraan gaf. Hij omschrijft cultuur als (1) een algemeen proces van intellectuele, geestelijke en esthetische ontwikkeling; (2) een bepaalde manier van leven van een volk, een periode of een groep; en (3) de producten van intellectuele en vooral artistieke activiteit.

Cultuur wordt voornamelijk in de derde betekenis gebruikt. De kunsten en het erfgoed nemen daarbinnen een bijzondere positie in, in de wet aangeduid met cultuur in specifieke zin. Als men spreekt over begrippen als bijvoorbeeld cultuurparticipatie (deelname) en cultuureducatie (spreiding) dan hebben deze begrippen betrekking op cultuur in specifieke zin.

Het gaat hierbij over de volgende terreinen:

- de gebouwde monumenten en de archeologische monumentenzorg (al dan niet in ruimtelijke context)
- alle kunsten: podiumkunsten, beeldende kunsten, vormgeving architectuur, scheppende kunsten, audiovisuele media, kunsteducatie en amateurkunst
- de musea
- de archieven, inclusief oudheidkunde en regionale geschiedbeoefening
- de media (regionale omroep)
- de bibliotheken

populaire cultuur

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen hoge/elitecultuur en lage/massacultuur.

In weze is iedereen op een of andere manier bezig het bestaan leefbaar te maken door het materieel en mentaal vorm te geven en er een geschikte uitdrukkingsvormen bij en voor te vinden.

Men heeft het dan in traditionele termen over volkscultuur en in moderne termen over populaire cultuur, een cultuur die voor de massa's is en bij die massa's, populair is.⁴

‘Burgerlijke intellectuelen plaatsten eenvoudigweg Cultuur tegenover cultuur en lieten niet na steeds weer de superioriteit van de eerste naar voren te brengen. Zij verachtten eenvoudigweg alles wat het volk en met name het nieuwe in de steden gevormde proletariaat, aan expressieve uitingen naar voren bracht. Het volk was voor hen een anonieme, cultuurbedreigende horde.’⁵

popcultuur

Popcultuur houdt verband met populaire muziek. Deze cultuur omvat alle producten, diensten en goederen die de popmuzieksector heeft voortgebracht en voortbrengt. Popmuziek valt onder de massacultuur, de lagere en populaire (pop)cultuur.

De steeds groter wordende diversiteit in het aanbod van producten, diensten en voorzieningen voor de popsector en het steeds groeiende aanbod nieuwe talentvolle bands, muzikanten en dj's maakt de popmuziek en dus de popcultuur tot een dynamisch en steeds veranderend gebied. Ook de televisie speelt een belangrijke rol in de popcultuur. MTV zendt al jarenlang 24 uur per dag videoclip de wereld in en inmiddels zijn er populaire varianten in Nederland ontstaan zoals TMF en the Box.

---

⁴ “Balanceren en stimuleren”, M. Spierts, blz 161,162

⁵ Dit voorbeeld toont aan hoe de burgerij in de jaren 30 over de volkscultuur van de massa's dacht en verklaart de term ‘lage cultuur’. Uit: “One Two Three Four... Popmuziek, jeugdcultuur en stijl”, T. van der Bogt, blz 31.

2.2 over kunst

Omdat ik me binnen mijn afstudeerrichting toespits op het vlak van de Kunst & Cultuur, zal ik ook uitgaan van de derde betekenis die aan cultuur gegeven wordt: 'de producten van een intellectuele en vooral artistieke activiteit'. Hierbinnen richt ik me met name op de kunsten. Allereerst zal ik dan eerst het begrip 'kunst' uit de doeken doen. Op de vraag 'wat is kunst?' valt niet makkelijk een antwoord te vinden. Ik zal het vermijden om een omschrijving te geven van kunst.

Wel kan ik kunst verklaren vanuit drie functies die kunst heeft voor de mens en de maatschappij⁶:

- kunst bestendig en bevordert culturele diversiteit door nieuwe metaforen te scheppen die heel belangrijk kunnen zijn voor een evenwichtige, door variëteit gekenmerkte, culturele ontwikkeling.
- kunst biedt de individuele deelnemers ondersteuning in de omgang met de veranderlijkheid van de wereld doordat ze heden met verleden verbindt.
- in de productie en consumptie van kunst leren mensen alternatieve zienswijzen te ontwikkelen en met elkaar te confronteren. Dit is vooral belangrijk om de verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor de eigen keuzes en om daar kritisch tegenover te kunnen staan.

Kunst heeft dus te maken met de beleving van het bestaan en met de uitdrukking (expressie) van die beleving. Kunst is een belangrijke weg om zaken zinvol te maken zoals bijvoorbeeld arbeid, wetenschap, religie, vriendschap en liefde. Zij vervoert en verfijnt de zintuigen, voedt dus het gevoelsleven en wekt op, verruimt het bewustzijn. In weze helpt kunst het bevestigen en kwalitatief uitbouwen van een eigen identiteit en levensstijl.

2.3 Achterstandsbestrijding en kunst & cultuurdeelname

Voor na de oorlog is de rijksoverheid een steeds grotere en essentiële rol gaan spelen in de conservering, productie en vernieuwing van cultuur. Hierbij zijn subsidies de boventoon gaan voeren. Deze subsidies waren voornamelijk toegespitst op een bepaalde sector die in bijzondere omstandigheden verkeerde.

Het resultaat was dat de cultuurgelden voornamelijk verdeeld werden naar de wensen en noden van specialisten en andere ingewijden die in een bepaalde sector werkzaam waren. Daarnaast werden er - met een duidelijk lagere prioriteit- vanuit de overheid subsidies verstrekt naar aanleiding van de verlangens van een breed samengesteld publiek.

Het stimuleren van de productie, consumptie en bemiddeling van kunsten, heeft lange tijd in de schaduw gestaan van de achterstandsbestrijding. De laatste jaren krijgt de sector Kunst & Cultuur steeds meer aandacht ondersteund vanuit sectoren als het onderwijs, de recreatie- en toerismesector.

---

⁶ reader "Specialisatie Kunst & Cultuur 1999-2000"

2.4 Actieve en receptieve kunst & cultuurdeelname

Deelname aan cultuur is onder te verdelen in *actieve en receptieve deelname (participatie)*. Bij actieve participatie aan cultuur gaat het om het zelf 'doen', actieve kunstbeoefening zoals bijvoorbeeld het bespelen van een instrument, schilderen, tekenen, dansen, toneelspelen, schrijven, pottenbakken, etc. Het ministerie van WVS omschrijft actieve kunstbeoefening als 'met aan kunst ontleende middelen en werkwijzen vormgeven aan eigen producten of producties'.

Receptieve participatie is het consumeren van kunst & cultuur. Hierbij kun je denken aan theater-, festival- of museumbezoek, klassieke- of popconcerten bijwonen, maar ook het bekijken van culturele (kunst)programma's op televisie of het lezen van een boek.

Bij receptieve participatie gaat het om culturele vorming, in die zin dat het gaat om activiteiten waarmee de culturele kennis en vaardigheden van mensen wordt verhoogd en hun belangstelling wordt gestimuleerd.

In weze is iedereen op een of andere manier bezig met cultuurdeelname.

Hoofdstuk 3   Globaal overzicht van het popklimaat in Nederland

Inleiding: het ontstaan van pop en de podia in Nederland

Met de opkomst van de Rock & Roll in de jaren vijftig, ontwikkelt zich een nieuwe stroming muziek die een enorme verandering teweegbracht in de tot dusver bestaande, traditionele muziekstromingen. Er kwam er een bredere belangstelling voor deze nieuwe muziek. Er ontstonden, onder andere vanuit de Rock & Roll, allerlei variaties binnen deze ‘populaire’ muziek; de popmuziek.

Deze popmuziek heeft zich in enkele decennia ontwikkeld tot een fenomeen dat dagelijks door vrijwel iedereen -bewust of onbewust- wordt ondergaan. Inmiddels is de popmuziek een miljardenbusiness geworden en zijn er talrijke muzikanten wereldwijd die er hun brood mee verdienen. In haar korte bestaan is popmuziek uitgegroeid tot een economisch en maatschappelijk belangrijk en niet meer weg te denken fenomeen.

“Van Uitschot naar Boegbeeld”, sectorrapport Vereniging Nederlandse Poppodia (VNP)⁷

De meeste poppodia in Nederland zijn opgericht in de jaren zeventig, aanvankelijk als welzijnspodia. Het programmeren van popmuziek was voor deze vroege poppodia geen hoofdtaak. Deze organisaties hadden vooral een maatschappelijke functie en niet zozeer een kunst- of cultuur inhoudelijke functie. Popmuziek was toen nog geen onderdeel van het kunst & cultuurbeleid. Popmuziek was vooral een maatschappelijke tegenbeweging; een vrijetijdsbesteding van een select gezelschap kenners die popmuziek gebruiken voor het nastreven van zelfexpressie, ontplooiing en hogere idealen. Vanuit de overheid zag men de poppodia en haar bezoekers niet als een select gezelschap kenners maar eerder als een verzameling rebellen die een bedreiging vormden voor de maatschappelijke orde. Dit verklaart de het woord ‘uitschot’ in de titel van het rapport.

Er was aanvankelijk bij de overheid geen enkele erkenning voor de popmuziek en de poppodia zelf. Men ging uit van het principe van de achterstandsbestrijding en de podia werden ingedeeld onder de dienst Welzijn. Zo kon de overheid verschillende problemen in een keer aanpakken; de verzameling rebellen, de bedreiging van popmuziek als tegenbeweging en het probleem van de oude panden, waar de poppodia in gehuisvest werden.

Veel poppodia zijn nog steeds gehuisvest in de panden waar men sinds de oprichting terecht kwam. Over het algemeen zijn de poppodia gehuisvest in panden die niet bestemd waren om dienst te doen als poppodium, zoals een school, een kerk, een parochie, een boerderij, een internaat of een melkfabriek.

Momenteel is er erkenning voor popmuziek vanuit de overheid. Voor de poporganisaties (o.a. poppodia) en voor de overheid geldt dat popmuziek niet langer ondergeschikt is aan een hoger ideëel of maatschappelijk doel maar het hoofdproduct is van een volwaardig podium. Het beeld van uitschot vervaagt en er is een beweging richting boegbeeld zichtbaar. Er is ook in toenemende mate een gevoel van eenheid ontstaan wat zich uit in allerlei samenwerkingsverbanden. Deze leveren op hun beurt weer een bijdrage aan de erkenning van popmuziek en de poppodia, met de verbetering van het popklimaat als hoofddoel.

De poppodia hebben een essentieel kenmerk: functioneren als intermediair tussen de vraag naar popmuziek en het aanbod van popmuziek. Veel podia zijn uitgegroeid tot steeds professioneler gerunde organisaties met een groeiend publieksbereik.

Het clubcircuit trekt inmiddels jaarlijks zo’n twee miljoen bezoekers. Poppodium Paradiso in Amsterdam trekt jaarlijks meer bezoekers dan de Stadsschouwburg.⁸

⁷ “Van uitschot naar boegbeeld” is een sectoranalyse van de Nederlandse poppodia in opdracht van de Vereniging Nederlandse Poppodia, mei 1996

Het sectorrapport geeft aan dat de poppodia, naast de verbetering van de faciliteiten, de programmering willen verbreden om meer publiek te trekken. De inhoud van het aanbod zal diverser moeten worden zodat ook andere vormen van popmuziek zoals elektronische muziek als dance, house maar ook wereldmuziek en (modern) klassiek geprogrammeerd worden.

De nadruk ligt volgens deskundigen op *versterking van de eigen kwaliteit (intimiteit en geworteldheid in de eigen omgeving)*. De poppodia zullen het aanbod van 'local heroes' moeten uitbouwen, waarbij samenwerking met lokale en regionale media voor de hand ligt, aldus het sectorrapport.

3.1 Clubcircuit

Het podiumcircuit in Nederland is gevarieerd en levendig te noemen. Zij bestaat uit onder andere de schouwburgen, de theaters, discotheken, kroegen, festivals, stadions en evenementenhallen en *het clubcircuit*.

De poppodia in Nederland vallen onder het clubcircuit en deze houden zich voornamelijk bezig met de programmering van muziek.

3.2 A, B of C-podia

De poppodia in Nederland worden ingedeeld in drie categorieën, namelijk de A, B of C-podia. A-podia hebben een capaciteit van meer dan 700 bezoekers, B-podia hebben een capaciteit tussen de 300 en 700 bezoekers en C-podia hebben een capaciteit tot 300 bezoekers.⁹

Ongeveer 15 procent van de Nederlandse poppodia behoren tot de **A-podia**. Dit zijn de grote, zeer professioneel gerunde stedelijke poppodia met een internationale uitstraling waar voornamelijk de grotere en bekende internationale bands- en muzikanten optreden. Deze podia hebben vaak meerdere zalen, kantoorruimtes en kleedkamers en er wordt minimaal drie keer per week een programma neergezet. In deze zalen spelen relatief minder Nederlandse popgroepen dan in kleinere poppodia omdat deze groepen vaak geen volle zaal trekken. De A-podia vallen met name onder de afdeling Kunst en Cultuur van de gemeente.

De **B-podia** zijn professioneel gerunde stedelijke poppodia met een landelijk publieksbereik. In deze podia wordt zo'n twee keer per week geprogrammeerd en er is een evenwichtige verdeling tussen de Nederlandse bands en de buitenlandse bands die er optreden. De meerderheid van deze podia omschrijven zichzelf als cultureel centrum en sommigen beschikken over extra faciliteiten als oefenruimtes, geluidsstudio's, audiovisuele ruimtes en bedrijfsruimtes. Het zijn de B-podia waar de meeste gemeentelijke subsidie heen vloeit.

De **C-podia** zijn in de meerderheid onder de podia in Nederland (ongeveer 47 %). Dit zijn kleine, niet stedelijke en niet of semi-professionele poppodia met een regionale uitstraling. Deze podia werken veel met vrijwilligers en weinig met beroepskrachten en er wordt minder frequent geprogrammeerd. Binnen de C-podia treden voornamelijk Nederlands bands en muzikanten op. De behuizing is vaak klein en er is weinig geld voor een brede programmering. De C-podia omschrijven zich als poppodium of als jongerencentrum en vallen grotendeels onder de afdeling Welzijn of Sociaal-Cultureel werk van de gemeente.

---

⁸ "Cultuur als confrontatie", uitgangspunten cultuurbeleid 2001-2004

⁹ Podiumplan Nationaal Pop Instituut 21-6-99

Vanaf 2001

Naast de huidige indeling in A, B of C-podia komt er een aparte status voor de grote podia. Dit zijn podia die bestaan uit meerdere zalen met een bezoekerscapaciteit van meer dan 1000 mensen. Ervaring heeft geleerd dat het Podiumplan van het Nationaal Pop Instituut voor deze categorie podia niet of nauwelijks functioneert. Deze podia ontvangen in de nieuwe systematiek een vast subsidiebedrag per jaar ter stimulering van de programmering van Nederlandse groepen.

Er komt een stimuleringsbijdrage voor de 'onderkant' van het clubcircuit. Dit zijn de niet-kernpodia, de D-podia. Het Nationaal Pop Instituut hecht er groot belang aan dat deze podia, vaak gelegen in de dorpen en kleine steden uit de regio, een broedplaats vormen voor nieuw talent.

3.3 Kernpodia

De kernpodia zijn de poppodia die in aanmerking komen voor het Podiumplan van het Nationaal Pop Instituut (overzicht van Kernpodia per 2000, zie bijlage 1). De kernpodia zijn A-, B- of C-podia. Er maken inmiddels 41 kernpodia gebruik van het Podiumplan, een systeem van subsidies bestemd voor muzikanten maar uitgekeerd aan de geselecteerde kernpodia. Op deze podia vinden jaarlijks gemiddeld zo'n 840 gesubsidieerde concerten van Nederlandse groepen plaats¹⁰.

De criteria voor de selectie van de kernpodia zijn dat het podium moet beschikken over een vaste locatie met een professionele organisatie en administratie. Er moet een zaal met een capaciteit van minimaal 200 bezoekers zijn en er moeten voor popconcerten benodigde faciliteiten zoals een verhoogd podium, voldoende stroomvoorziening, een geluids- en lichtinstallatie en een kleedkamer(s) zijn.

Het podium moet ook kunnen aantonen dat het regelmatig professionele Nederlandse popgroepen programmeert en men moet beschikken over een voldoende gemiddeld publieksbereik. Er wordt een redelijke toegangsprijs gehanteerd en het podium streeft een primair cultureel doel na.

Het Podiumplan richt zich op de poppodia in heel Nederland. Bij de selectie van podia speelt ook de geografische spreiding een rol.

Voor de niet-kernpodia- de podia die niet in aanmerking komen voor het Podiumplan van de NPI- heeft het NPI in samenwerking met de Vereniging Nederlandse Poppodia de regeling Programmerings Impuls in het leven groepen.

Voor verdere uitleg over het Podiumplan, zie hoofdstuk 3.7

3.4 Geografische spreiding van poppodia

De meeste poppodia bevinden zich in het westen van Nederland, met name in de provincies Noord- en Zuid-Holland. Het grootste deel van de poppodia bevinden zich in de grootstedelijke gebieden en in de allergrootste steden zijn vaak twee of meer poppodia gehuisvest.

Noord-Brabant kent ook redelijk veel poppodia, in tegenstelling tot provincies als Friesland, Groningen, Limburg en Zeeland.¹¹

---

¹⁰ beleidsplan Nationaal Pop Instituut 2001-2004

¹¹ Er zijn 24 podia die zich bevinden in steden met meer dan 100.000 inwoners. Niet alleen de grote podia maar ook het merendeel van de kleinere podia zoals de C-podia bevinden zich daar. (sectoranalyse van de Nederlandse poppodia, "Van uitschot naar boegbeeld", blz 10)

3.5 Organisatie van poppodia

De organisatie van de poppodia hangt af van het type podium, A, B- of C-podium. De A-podia werken vooral met beroepskrachten, overwegend oproepkrachten terwijl de C-podia nauwelijks met beroepskrachten werken.

De meeste poppodia hebben als gemeenschappelijke kenmerk dat hun hoofddoel niet primair het maken van winst is, maar het verzorgen van een cultureel aanbod en met name een popmuziekaanbod. Bijna alle poppodia zijn dan ook ondergebracht in stichtingen en hebben dus een ideële doelstelling.

Stichtingen hebben een bestuur, directie, medewerkers en vrijwilligers. Zeker binnen de poppodia wordt er veel gewerkt met vrijwilligers. Voor de meeste poppodia zijn vrijwilligers de spil in alle uitvoerende werkzaamheden. Omdat poppodia met relatief weinig geld veel voor elkaar moeten krijgen, zijn de vrijwilligers een belangrijk instrument om de doelstelling van het poppodium waar te kunnen maken: het bieden van een cultureel- en popmuziekaanbod.

3.6 Financiering bij poppodia

Inkomsten

De poppodia ontvangen op diverse manieren inkomsten. In het sectorrapport “Van uitschot naar boegbeeld” onderscheidt men de volgende inkomsten bij poppodia; subsidie van de gemeente, provincie en het rijk (via het Nationaal Pop Instituut), inkomsten via fondsen en externe financiers, recettes van concerten en overige activiteiten, horeca en verhuur van faciliteiten.

Het blijkt dat poppodia voor een groot deel hun eigen inkomsten genereren. Ruim een kwart van de inkomsten bij de poppodia binnen het onderzoek, worden verkregen door gemeentelijke-, provinciale- en rijkssubsidies (NPI). Het grootste deel daarvan is gemeentelijke subsidie. De meeste inkomsten worden verkregen uit de horeca en de recettes van concerten en overige activiteiten.

Hoe groter de poppodia zijn, hoe meer zelfvoorzienend ze zijn. De A-podia zijn veel minder afhankelijk van subsidie dan de B-, en C-podia.

Uitgaven

De overheadkosten van de poppodia bestaan voor het grootste deel uit personeelskosten. Daarnaast nemen de huisvestingskosten en in mindere mate de bureaunkosten een belangrijke plaats in. De totale overheadkosten bedragen 51 procent van de totale uitgaven.

De grootste kosten binnen de activiteiten van poppodia worden gemaakt binnen de programmering met daarnaast de horecakosten. De totale productiekosten komen op 41 procent van de totale uitgaven. Met name de B-podia geven in verhouding veel uit aan huisvestingskosten.

3.7 Landelijk popmuziekbeleid:

Nationaal Pop Instituut, Vereniging Nederlandse Poppodia

In de sectoranalyse van de Vereniging Nederlandse Poppodia wordt een beschrijving gegeven van de rol van de overheden en overkoepelende instellingen: *meer erkenning en meer samenwerking*.

De erkenning van popmuziek bij overheden is vergroot, vooral binnen het gemeentelijk beleid, en beweegt zich van ‘uitschot naar boegbeeld’.

Het rijk voert naast een expliciet stimuleringsbeleid voor popmuziek -de subsidiering van het Nationaal Pop Instituut- ook een beleid dat impliciet gevolgen kan hebben voor de popmuziek. Zo is de Wet Milieubeheer aangescherpt, de ARBO-wetgeving is gewijzigd en er komen wijzigingen in de BTW-tarieven voor de culturele sector.

Nationaal Pop Instituut (NPI)

Van Stichting Popmuziek Nederland tot Nationaal Pop Instituut

De Stichting Popmuziek Nederland (SPN) werd opgericht in 1975 en wordt sinds 1977 gesubsidieerd door de rijksoverheid. Doelstelling van SPN is *'het bevorderen van de ontwikkeling en kwaliteit van de Nederlandse popmuziek en popmuziekcultuur binnen en buiten Nederland'*. Sinds de oprichting van de SPN is er veel energie gestoken in de introductie en acceptatie van popmuziek in het cultuurbeleid van de verschillende overheden.

De naam SPN is inmiddels veranderd in Nationaal Pop Instituut (NPI) omdat de organisatie zich ontwikkeld heeft tot een breder opgezette en meer publieksgeoriënteerde instelling.

Het NPI is het enige structurele beleidsinstrument van de overheid om beleid en activiteiten op het gebied van de popmuziek vorm te geven.

Het Nationaal Pop Instituut bestaat inmiddels 25 jaar en is uitgegroeid tot Nederlands grootste centrum voor de Nederlandse popmuziekcultuur. Haar doelstelling als geformuleerd in het beleidsplan 2001-2004 luidt: *'het bevorderen van de Nederlandse popmuziek en popcultuur in binnen- en buitenland'*.

De diensten die het NPI te bieden heeft zijn onder te verdelen drie afdelingen: Mediacentrum, Support & Subsidie (Podiumplan) en Promotie & Projecten.

Mediacentrum:

De NPI heeft een mediacentrum voor allerlei informatie. Er is een voor het publiek direct toegankelijke mediatheek met een uitgebreide collectie met onder meer boeken, tijdschriften en geluidsdragers over popmuziek van 1945 tot nu.

In het gratis tijdschrift 'FRET', een uitgave van het NPI, wordt men op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen de Nederlandse popmuziek. Dit blad bestaat nu 6 jaar en wordt en veel gelezen en gewaardeerd.

Verder is er op de website van het NPI (www.popinstituut.nl) allerlei informatie op te vragen en via deze pagina kun je ook informatie opvragen op de Databank van de Nederlandse Popmuziek.

Support & Subsidie / Podiumplan:

Begin jaren tachtig heeft de NPI een plan ontwikkeld om, net als bij andere podiumkunsten, te komen tot een structurele ondersteuning van de professionele Nederlandse popmuziek. Dit resulteerde in het Podiumplan, een vraagsubsidie op basis van een tekortregeling. Er zijn momenteel 41 podia in Nederland die gebruik maken van het Podiumplan van de NPI. Deze podia zijn de zogenaamde kernpodia (zie ook hfd 3.3). Het Podiumplan is een belangrijk instrument om de popmuziek te stimuleren en is vooral bedoeld ter ondersteuning van de semi- tot professionele Nederlandse popgroepen. Voor de minder professionele, de amateurbands- en muzikanten zijn het vooral de provinciale poporganisaties die zich voor hen inzetten (hfd 3.8, Popkoepels).

- voor de podia die buiten de Podiumplan-regeling vallen, heeft het NPI samen met de Vereniging Nederlandse Poppodia (VNP) in 1998 de regeling Programmerings Impuls in het leven geroepen. Dit wordt mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Fonds voor de Podiumkunsten.
- op initiatief van de VNP en mogelijk gemaakt door een tussentijdse toekenning vanuit het ministerie van OC & W, voert het NPI samen met de VNP sinds 1999 een regeling uit om multiculturele initiatieven in het popcircuit te ondersteunen en andere publieksgroepen naar de podia te trekken.
- de regeling Toursupport biedt een bescheiden financiële ondersteuning aan Nederlandse bands die een internationale tour gaan maken.

Het NPI heeft een initiërende rol bij het Provinciaal Koepel Overleg. Hierbij vindt er overleg en informatie-uitwisseling plaats tussen de twaalf provinciale poporganisaties, de popkoepels (hfd 3.8, Provinciaal Koepel Overleg).

Promotie & Projecten:

Het NPI ondersteunt de Nederlandse popmuziek met een groot aantal promotionele projecten die van jaar tot jaar van vorm verschillen en vaak een incidenteel karakter hebben. Deze projecten zijn onder te verdelen in:

- Geluidsdragers. Het NPI brengt jaarlijks vier dubbel-cd's uit met belangrijke nieuwe bands en muzikanten in verschillende muziekgenres. Het NPI verspreidt in het buitenland onder kernfiguren zoals platenmaatschappijen, (radio)programmeurs en andere professionals. Met het Unsigned project is er specifieke aandacht voor jong talent en allochtone muziek zoals rap (hiphop), reggae, kaseko en raï.
- Evenementen. Het NPI vertegenwoordigt Nederland op de belangrijke internationale muziekbeurzen en begeleidt optredende artiesten in het buitenland. Het NPI organiseert in Nederland congressen, forumdiscussies en lezingen die de deskundigheid in de sector bevorderen, zoals het jaarlijkse seminar op het Noorderslag-festival. Ook wordt er jaarlijks een concerttournee georganiseerd voor de deelnemers van het Unsigned project.

Plannen en activiteiten NPI 2001-2004

In het beleidsplan 2001-2004 beschrijft het NPI haar nieuwe plannen en activiteiten en waar ze op gebaseerd zijn. Voor de periode 2001-2004 heeft het NPI als belangrijkste taken:

- het katalyseren van de uitwisseling van kennis en knowhow, met name op internationaal terrein
- het ontwikkelen van een digitaal informatiecentrum
- *het verbeteren van de doorstroommogelijkheden voor jong talent*
- het ontwikkelen van educatieve projecten

Het NPI heeft de afgelopen jaren al ingespeeld op deze ontwikkelingen. Het accent ligt de komende periode niet zozeer op nieuwe activiteiten, als wel op het uitbouwen van hetgeen eerder (soms nog bescheiden) tot stand is gebracht. Het gaat dus om verdieping van de activiteiten in plaats van verbreding met bijzondere aandacht voor het versterken van de samenhang.

De belangstelling voor popmuziek en het bezoeken van popconcerten is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Er is inmiddels een ongekeerde variëteit in muziekgenres- en stijlen en het aandeel van de Nederlandse bands daarin groeit gestaag. Tegelijkertijd signaleert het NPI *een groeiende kloof tussen de professionele top en de talentvolle onderlaag*.

Veel poppodia zijn voor jonge, beginnende bands en muzikanten onbespeelbaar geworden. *Het NPI kiest voor het versterken van de mogelijkheden voor jong talent om op te treden en zich te ontwikkelen.*

Vereniging Nederlandse Poppodia (VNP)

De Vereniging Nederlandse Poppodia werd opgericht met als centrale doelstelling de belangenbehartiging van haar leden - de poppodia. Daarnaast streeft men naar het *'bewerkstelligen en behouden van erkenning van de maatschappelijke, economische en culturele betekenis van in het bijzonder de functie van popmuziek als podiumkunst'*.

Momenteel zijn er 50 podia lid van de VNP (zie overzicht bijlage 2). De podia die lid zijn van de Vereniging Nederlandse Poppodia zijn 'rechtspersonen of organisaties die een podium exploiteren casu quo een podiumfunctie hebben'¹². Deze podia zijn stichtingen en moeten een zaalcapaciteit hebben van meer dan driehonderd bezoekers, regelmatig popmuziek programmeren (een tot twee keer per week) en een subsidierelatie met de gemeente onderhouden.

Net als het Nationaal Pop Instituut streeft de Vereniging Nederlandse Poppodia naar de artistieke ontwikkeling van de Nederlandse popmuziek en doet dit door popmuziek als podiumkunst te bevorderen.

---

¹² Sectoranalyse van de Nederlandse poppodia, "Van uitschot naar boegbeeld", blz 5

De diensten die de VNP aanbiedt zijn:

- Het versterken van de positie van de podia bij de verschillende overheden en binnen de kunstensector. De VNP is een vast gesprekspartner bij regelgevings-kwesties en lobbyt richting de diverse ministeries zoals OC & W, VROM (in het kader van de Wet Milieubeheer) en Financiën (met betrekking tot loonverdeelverklaringen, btw-tarieven, etc). Binnen de popmuzieksector werkt de VNP samen met het Nationaal Pop Instituut.
- Kennisbevordering.
De VNP is een kennis- en doorverwijzingspunt voor haar leden als deze met vragen of problemen zitten. Verder informeert de VNP haar leden over op handen zijnde ontwikkelingen en veranderingen in de regelgeving, bijvoorbeeld de recente toepassingen van de nieuwe ARBO-wetgeving.
- Communicatiestructuur.
Bestaande overlegstructuren zijn er op het gebied van programmering, directeurenoverleg voor de grote podia en regionaal overleg in regio West, Zuid en Noord-Oost. Er is een jaarlijkse algemene ledenvergadering en de VNP organiseert landelijke informatiedagen rond bepaalde onderwerpen.
- Ontwikkeling van producten.
De VNP is bezig met de ontwikkeling van een cadeaubon voor concerten en zij oriënteert zich op de mogelijkheden van het aanboren van nieuwe voorverkoopkanalen, collectieve verzekeringen en cursussen voor haar leden. De VNP treed in dit geval op als intermediair en is zelf geen aanbieder.
- Onderzoek.
In opdracht van de VNP is in 1996 het rapport “Van uitschot naar boegbeeld” van Bureau Martine van der Blij verschenen. Dit rapport is een sectoranalyse van de Nederlandse poppodia en biedt als zodanig een helder beeld van hetgeen zich in de poppodiumsector afspeelt.

3.8 Provinciaal popmuziekbeleid

Halverwege de jaren tachtig kwam er beleidsmatige bemoeienis vanuit de provincie ten aanzien van de popmuziek. Noord-Holland was in 1981 de eerste provincie waar dit gebeurde. Het beleidsmatige uitgangspunt hierbij was dat ‘een evenwichtige spreiding van het aanbod’ voor alle provincies gelijk is.

Toch verschillen de invalshoeken per provincie erg van elkaar wat betreft hun popmuziekbeleid: sommige provincies geven subsidies vanuit een potje voor ‘podiumkunsten’ (Noord-Holland, tot 1996) of ‘professionele kunsten’ (Noord-Brabant) en andere provincies verstrekken subsidies vanuit ‘amateuristische kunsten’ (Overijssel, Zeeland).

In dezelfde periode, halverwege de jaren tachtig, ontstonden er in Nederland vrijwilligersorganisaties op het gebied van de amateur-popmuziek. Deze lokale of regionale samenwerkingsverbanden tussen popmuzikanten gingen zich voornamelijk bezighouden met het beheren van oefenruimtes en studio’s en het verstrekken van informatie. Hieruit ontstonden de *popkoepels*.

Popkoepels

In een soortgelijke constructie als tussen het Rijk en het Nationaal Pop Instituut, is de concrete vormgeving van het provinciaal beleid over het algemeen besteed aan de popkoepels.

Popkoepel: *een overkoepeld orgaan dat een intermediaire en coördinerende rol vervult tussen de poporganisaties en de overheid.*

Inmiddels zijn er twaalf popkoepels actief in Nederland. Zij staan aan de basis van het popmuziekfirnament want zij zetten zich in voor de grote groep die zich bezighoudt met amateurpopmuziek. De missie van een popkoepel is het ondersteunen, bevorderen en het scheppen van randvoorwaarden ten behoeve van een florerend popklimaat. Zij stellen zich ten doel de provinciale popmuziek te promoten door het stimuleren van zowel actieve als receptieve participatie aan popmuziek, het verbeteren van de kwantiteit en kwaliteit van de voorzieningen voor de beoefening van popmuziek.

Een gesprekspartner voor de muzieksector

Een popkoepel kan een gesprekspartner zijn voor iedereen die actief of receptief deelneemt aan de popmuziek in de provincie en zij speelt een intermediaire rol binnen de popsector. Een popkoepel bemiddelt tussen de overheid en het popcircuit, bestaande uit onder andere muzikanten, festivals en diverse popaccommodaties zoals podia, popcollectieven, studio's en muzikantenwinkels.

Popkoepels werken samen met andere provinciale kunst- en cultuurinstellingen en regionale en plaatselijke initiatieven. Belangrijke cliënten zijn muzikanten, podia, poporganisaties, festivals, platenmaatschappijen, muziekscholen en scholen voor voortgezet onderwijs. Ook de overheid is een belangrijke cliënt van een popkoepel omdat zij de overheid regelmatig van advies voorziet om het popbeleid verder te ontwikkelen.

Bij het gemeentelijk popbeleid ligt de nadruk op het realiseren van accommodaties en het ondersteunen van plaatselijke optredens en poporganisaties. Op provinciaal niveau ligt de nadruk op het bevorderen van kwaliteit en participatie.

Overleg

Er vindt overleg plaats tussen de diverse popkoepels in de vorm van het Provinciaal Koepel Overleg, wat functioneert als platform van de amateurpopmuziek in Nederland. De afgevaardigden krijgen in dit overleg de gelegenheid om ervaringen uit te wisselen wat bijdraagt aan een goede informatie-uitwisseling en afstemming. Dit overleg wordt gecoördineerd en ondersteund door het Nationaal Pop Instituut.

Organisatie

Een popkoepel is altijd een stichting die werkt op non-profit basis. Van de twaalf popkoepels die Nederland kent, opereren er zes zelfstandig en de overige zeven zijn een onderdeel van een algemene stichting voor Kunst & Cultuur.

Alle popkoepels hebben een heldere organisatiestructuur met bovenaan het bestuur, daaronder de directie gevolgd door een medewerkersteam. Binnen de verschillende popkoepels worden professionals ondersteund door vrijwilligers en stagiaires. Het merendeel van de popkoepels wordt vanuit de provincie gefinancierd. Doorgaans zijn zij opgenomen in het vierjarige kunstenplan van de provincie en ontvangen zij zowel een structurele als een projectmatige subsidie. De provinciale subsidiebedragen aan popkoepels variëren onderling sterk. Als aanvulling op de provinciale bijdrage genereren popkoepels ook inkomsten uit eigen activiteiten, fondsen, sponsoring en de gemeente.

Een popkoepel speelt een initiërende en actieve rol bij de ontwikkelingen in het brede spectrum van de provinciale popmuziek. Binnen de activiteiten van een popkoepel zijn *productie en ondersteuning* de belangrijkste speerpunten. Als een popkoepel geen productie heeft en dus weinig organiseert, verliest zij haar binding met het veld en zonder de ondersteuningsfunctie gaan de ideële aspecten van de organisatie verloren.

De voornaamste producten en diensten van een popkoepel zijn:

- *Uitbrengen van promotie-cd's.* Doorgaans brengen popkoepels verzamel-cd's uit met daarop nieuwe en talentvolle bands en muzikanten. Sommige popkoepels brengen verzamel-cd's uit met daarop muziek in een bepaald genre dat door de herkenbare muziekstijl een herkenbaar product vormt en sneller wordt afgenomen dan een algemene verzamel-cd. Deze cd's zijn uitstekend promotiemateriaal voor het promoten van poptalent uit de provincie bij podia, managers en platenmaatschappijen.
- *Festivals.* Elke popkoepel organiseert provinciale festivals, waaronder een popevenement waarvan de winnaars doorstromen naar de landelijk georganiseerde, door het Nationaal Pop Instituut in het leven geroepen, Grote Prijs van Nederland. Voor de in dit kader provinciaal georganiseerde festivals schrijven zich gemiddeld 490 muzikanten in per provincie waarvan er 120 op het podium verschijnen ten overstaan van gemiddeld ruim 1500 bezoekers. Verder vinden er naast dit gezamenlijke project per provincie afzonderlijke festivals plaats van uiteenlopend karakter. Het aanbod van festivals is divers te noemen en er ontstaan regelmatig nieuwe initiatieven.
- *Nieuwsbrieven en brochures.* Popkoepels brengen periodiek een nieuwsbrief of blad uit dat verspreid wordt onder de muzikanten die bij de popkoepel geregistreerd staan en ook verkrijgbaar zijn op centrale plaatsen in het popcircuit, zoals muziekcafés, muziekscholen, poppodia en de door de popkoepels georganiseerde festivals. Gericht informatie en adviezen worden door middel van brochures verstrekt.
- *Archief.* Popkoepels beheren een poparchief waarin bands worden vertegenwoordigd door middel van een geluidsdrager (cd, cassette) en een biografie van de band. Zo'n archief geeft een actueel en historisch overzicht van het grote aanbod van provinciale bands en muzikanten. Dit archief kan geraadpleegd worden bij bemiddeling tussen muzikanten en particulieren of organisaties om een geschikte band te vinden bij een te organiseren activiteit.
- *Internetsite.* Internet is een steeds belangrijker medium voor communicatie met de doelgroepen. Op de provinciale sites kan er actuele informatie opgevraagd worden over de activiteiten van de desbetreffende popkoepel. Deze sites kunnen ook gebruikt worden om bands te promoten en links te leggen naar andere relevante poptalentsites.
- *Onderzoek.* Een van de taken van een popkoepel is het per provincie inventariseren van de popsector ten behoeve van afnemers. Daarnaast doen popkoepels onderzoek dat dient ter ondersteuning van het provinciaal en gemeentelijk popbeleid.
- *Workshops en cursussen.* Popkoepels financieren en ontwikkelen zowel workshops als cursussen gericht op muzikanten, poporganisaties, jongerencentra en podia. Het gaat hierbij vooral om de geluidstechnische en zakelijke aspecten van het musiceren.
- Bijna alle popkoepels voeren een eigen *podiumplan* uit. Deze subsidieregeling heeft als doel om podia en festivals te stimuleren tot het programmeren van aanstormend talent uit de provincie. Het stimuleren van podia is van groot belang omdat het live optreden de manier is voor een band om ervaring op te doen die nodig is om de kwaliteit van de muziek te kunnen verbeteren. Een dergelijk podiumplan is een essentieel onderdeel van het popbeleid.¹³

---

¹³ bron bij bovenstaand stuk: brochure "Popkoepels, de intermediaire functie"

In de brochure "Popkoepels, de intermediaire functie" staan dertien popkoepels in Nederland vermeld. Omdat ik me in mijn onderzoek richt op de vergelijking van het amateurpopklimaat in Zuid-Holland tegenover Noord-Holland, richt ik mij op het werk van de popkoepels in die twee provincies. De Zuid-Hollandse popkoepel heet de Popunie en als Noord-Hollandse popkoepel staat Stichting Noord Hollands Glorie vermeld. Noord Hollands Glorie organiseert echter alleen het gelijknamige popconкурс in Noord-Holland maar is *geen* popkoepel. In werkelijkheid zijn er dus twaalf popkoepels.

Provinciaal Koepel Overleg

Dijkgraven en het Poldermodel

"Dijkgraven en het Poldermodel" is een onderzoek van de activiteiten van de provinciale popkoepels in Nederland en een onderzoek naar het Provinciaal Koepel Overleg en de rol van het Nationaal Pop Instituut daarin. Dit onderzoek is uitgevoerd door het Cultureel Advies Bureau (CAB) in juni 1999 in opdracht van het Nationaal Pop Instituut.

De aanleiding voor dit rapport was dat de betrokken partijen constateerden dat ze niet goed op de hoogte zijn van elkaars activiteiten en het onderling overleg (Provinciaal Koepel Overleg, PKO) moeizaam verloopt.

conclusies en feiten n.a.v. "Dijkgraven en het Poldermodel" in het kort

- Het overgrote deel van de popkoepels heeft als missie het ondersteunen en bevorderen van provinciale popmuziek. De doelstellingen, de besteding van geld, de inzet van medewerkers en de beleidskeuzes lopen uiteen.
- In 1999 zijn er 28 personen in dienst van provinciale popkoepels met een totaal aantal formatie-uren van 677. Het aantal personeelsleden verschilt sterk onderling.
- Bij het merendeel van de popkoepels zijn ook vrijwilligers werkzaam, daarnaast is er sprake van een professionaliseringstendens.
- Zes popkoepels zijn een zelfstandige stichting, de meerderheid maakt deel uit van een stichting voor kunst & cultuur.
- Op Noord-Holland na, krijgen alle popkoepels subsidie van de provincie. De subsidiebedragen per provincie lopen sterk uiteen, variërend van 25.000 tot 440.910 gulden.¹⁴
- In totaal wordt er minimaal 1.423.041 gulden subsidie verstrekt door de provincies aan de provinciale popkoepels. Daarboven moet nog worden geteld de bedragen die vanuit een overkoepelende stichting betaald worden aan personeels- en overheadkosten. Een grove schatting van twee miljoen gulden subsidie per jaar aan de provinciale popkoepels lijkt in dezen reëel.¹⁵
- Alle popkoepels richten zich op muzikanten maar niet allemaal op zalen en popcollectieven. Er is contact met de media en provincie/gemeente.
- Bijna alle popkoepels hebben een eigen podiumplan, met name voor de provinciale bands.
- De bedragen die popkoepels aan hun podiumplan besteden verschillen sterk per provincie van 9000 gulden tot 86.030 gulden op jaarbasis¹⁶.
- Het totale bedrag dat popkoepels aan een podiumplan besteden is 265.851,06 gulden.

¹⁴ Flevoland ontvangt 25.000 gulden provinciale subsidie (begroting 1998), Noord-Brabant ontvangt 440.910 gulden provinciale subsidie (begroting 1999)

¹⁵ de exacte cijfers zijn is niet te geven omdat zeven popkoepels deel uitmaken van een andere instantie die vaak de personeels- en overheadkosten betalen

¹⁶ 9000 gulden in Flevoland en Friesland tot 86.030 gulden in Zuid-Holland ter besteding van een podiumplan

Rol van het Provinciaal Koepel Overleg

De invulling van de rol van het Provinciale Koepel Overleg (PKO) is met ingang van 15 juni 1999 aangepast. Het PKO is opgesplitst in twee delen:

deel 1: Provinciaal Koepel Overleg 2

- Het NPI organiseert en coördineert een aantal bijeenkomsten voor de PKO-leden in de vorm van workshops met een thema die voor meerdere of alle popkoepels van belang kunnen zijn. Afhankelijk van het thema kunnen medewerkers van provinciale popkoepels aan deze bijeenkomst deelnemen.
- Minimaal eens per jaar komen medewerkers van alle popkoepels bij elkaar, bijvoorbeeld in combinatie met Noorderslag

deel 2: Grote Prijs Overleg

Er komt een apart en frequent overleg, met name met betrekking tot het voortraject, over de Grote Prijs van Nederland, op uitvoerend (productie)niveau.

Thema's van het Provinciaal Koepel Overleg kunnen zijn:

- groter bereik van jongeren
- bereik van allochtone publieksgroepen/bands
- versneld doorvoeren van nieuwe media (websites, etc)
- platteland stimuleren
- subsidieproblematieken, meerjarenbeleidsplannen
- cultuureducatie

Het Nationaal Pop Instituut heeft een initiërende rol bij het Provinciaal Koepel Overleg.

3.9 Gemeentelijk popmuziekbeleid

De gemeenten hebben sinds de decentralisatie van de Rijksoverheidsverantwoordelijkheden midden jaren '80, de meest directe relatie met de poppodia.

De jongerencentra die popmuziek programmeerden vielen van oudsher onder de dienst Welzijn van de gemeente. Deze centra organiseerden vaak verschillende activiteiten, waarbij recreatie en cultuur een belangrijk onderdeel waren. In hun beleid en hun activiteiten hebben (jongeren)centra, vooral in de grotere steden zich in hun beleid vaak toegespitst op het programmeren van muziek.

Begin jaren '90 zijn veel van deze jongerencentra die muziek programmeren binnen gemeentes overgeheveld van dienst Welzijn naar de Cultuurafdeling. De beslissing om de jongerencentra annex poppodia over te hevelen van Welzijn naar Cultuur heeft in de gemeentes een aantal veranderingen teweeggebracht. Met de overstap van Welzijn naar Cultuur wordt *popmuziek als kunstvorm erkend*. Bovendien is popmuziek een onderdeel geworden van het cultuuraanbod dat er *aan popmuziek een status ontleend kan worden*.¹⁷

---

¹⁷ Sectoranalyse van de Nederlandse poppodia, "Van uitschot naar boegbeeld", blz 62

Hoofdstuk 4 (amateur)popklimaat in Zuid-Holland

Inleiding

Zoals in hoofdstuk 3.8 beschreven werd, zijn de popkoepels partner in het vormgeven en uitvoeren van het provinciale popmuziekbeleid. Om een beschrijving van het Zuid-Hollandse popklimaat te kunnen geven, zal ik dat dus moeten toetsen aan het werk van de popkoepel in die provincie, de Popunie.

Sinds 1985 ondersteunt de Popunie als popkoepel de amateurpopmuziek in Zuid-Holland. De belangrijkste opdrachtgever is Provincie Zuid-Holland, waarvoor de steunfunctie wordt uitgeoefend en jaarlijks een scala aan activiteiten wordt gerealiseerd.

‘Popmuziek is essentieel voor Zuid-Holland. In deze gemêleerde provincie zijn goede popvoorzieningen en een effectieve infrastructuur onontbeerlijk voor de honderdduizenden passieve en actieve liefhebbers van popmuziek’¹⁸

4.1 Zuid-Hollandse popkoepel: Popunie

De Popunie is een stichting die (de ontwikkeling van) popmuziek in Zuid-Holland stimuleert door middel van het initiëren en organiseren van projecten en het verlenen van diensten.

De Popunie heeft drie hoofddoelstellingen:

- het promoten van actieve en stimuleren van receptieve cultuurdeelname aan popmuziek
- het verbeteren van de kwantiteit en de kwaliteit van de voorzieningen voor de beoefening van popmuziek
- het bevorderen van de kwaliteit van popmuziek

Promotieplan

Mede door het werk van de Popunie is er in Zuid-Holland ruimere optreedgelegenheid gecreëerd via het Promotieplan. Via het Promotieplan subsidieert de Popunie jaarlijks ruim tweehonderd optredens van Zuid-Hollandse bands- en muzikanten. Dit doet zij door financiële steun te verlenen aan optredens, festivals en andere evenementen die in Zuid-Holland plaatsvinden:

- Supertrio’s in de kernpodia in Zuid-Holland (drie lokale /regionale bands op een avond)¹⁹
- Best Beatz Xposure (promotie van dj-talent)
- de Popjacht (muziekconcoers) met drie onderdelen: singer-songwriter, bands en dj/dance-acts
- de Highschool Music Competition (concoers voor schoolbands)
- Wantijnfestivals met een multidisciplinair en intercultureel karakter (grote openluchtfestivals georganiseerd door de werkstichting van de Popunie, Stichting Popprojecten)

De brochure “Popkoepels, een intermediaire functie” laat in een overzicht het aantal muzikanten per provincie zien dat bij de popkoepel staat geregistreerd. In Zuid-Holland, bij de Popunie dus, staan de meeste muzikanten ingeschreven (6750 muzikanten).

¹⁸ meerjarenbeleidsplan Popunie 1997-2000

¹⁹ de Supertrio’s zijn een belangrijke stimulans voor amateurbands- en muzikanten; het is een structurele regeling aan podia en er is geen competitie-element aan verbonden zoals bij een popconcoers. Er spelen drie bands binnen hetzelfde genre die ervaring kunnen opdoen met optreden op een professioneel podium met een dito geluidsinstallatie. Er vinden jaarlijks zo’n 30 Supertrio’s plaats op zes (kern)podia in Zuid-Holland: de Boerderij (Zoetermeer), het Kasteel (Alphen aan de Rijn), LVC (Leiden), Nighttown (Rotterdam), ‘t Paard (Den Haag), Speakers (Delft).

Demobestand

De Popunie heeft een demobestand van zo'n duizend bands in allerlei genres uit de provincie. Dit bestand is te raadplegen bij het boeken van bands.

Uitdraaien

Voor een kleine vergoeding kun je bij de Popunie allerlei handige adressen in Zuid-Holland opvragen met betrekking tot festivals, podia, oefenruimtes, platenmaatschappijen, studio's, etc.

Internet

Bands die zijn aangesloten bij de Popunie kunnen voor vijftig gulden per jaar een geluidsfragment, een foto en een biografie van de band op Internet krijgen. Bands met een eigen Internetsite kunnen een gratis link krijgen met de Popunie.

Promotie cd's

De Popunie brengt jaarlijks een promotie cd (Popunie Records) met daarop talentrijke bands/acts binnen een specifiek genre. Deze cd sluit aan op actuele muziektrends en is bedoeld ter promotie van poptalent uit de provincie.

Nieuwsbrief/brochure

Elk kwartaal verschijnt de Speaker, het gratis lijfblad van de Popunie. Er komen verschillende actuele zaken aan bod zoals verslaglegging van evenementen, interviews, demorecensies van Zuid-Hollandse bands en een Uit-agenda. De Speaker wordt verstrekt aan de aangesloten bands, podia, muziekzaken, oefenruimtes en relaties.

Workshops

De Popunie biedt diverse cursussen/workshops aan met als doel het verbeteren van de kwaliteit van de Zuid-Hollandse popmuziek. De workshops zijn bedoeld voor muzikanten, popcollectieven, jongerencentra, podia en sociëteiten. Er is een workshopbrochure te bestellen bij de Popunie.

Deze cursussen/workshops richten zich met name op alles wat zich direct rond popgroepen afspeelt:

- PA-techniek voor beginners
- PA-techniek voor gevorderden
- Band performance
- Bandcoaching
- Pop en Poen
- Componeren/Arrangeren

Dankzij de Popunie kent Zuid-Holland goede voorzieningen wat betreft de amateurpopmuziek en men is actief bezig de amateurpopmuziek in de provincie te promoten. De Popunie heeft al ruim 15 jaar ervaring en is uitgegroeid tot een goed geoliede poporganisatie met een groot publieksbereik en een zeer divers aanbod.

4.2 Organisatie

De Popunie heeft een bestuur bestaande uit vier man dat de algemene eindverantwoordelijkheid draagt en de algemene controle toepast. De parttime betaalde directeur draagt naast de algemene coördinatie, verantwoordelijkheid voor inhoud en uitvoering van beleid en financiën. Er is een parttime betaalde projectmanager met de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de projecten. In totaal zijn er tien vrijwilligers en stagiaires actief die de uitvoering en ondersteuning van projecten voor hun rekening nemen, evenals allerlei publicitaire en administratieve werkzaamheden.

De Popunie is van oudsher een vrijwilligersorganisatie en draait voor ruim 75% op vrijwilligers en stagiaires. Van de gemiddeld 1100 uren die er maandelijks gemaakt worden door de Popunie, worden er slechts 256 uren betaald. In dit opzicht vormt de Popunie een uitzondering op andere kunst- en cultuurorganisaties.

Inhoudelijk werkt de Popunie samen, en streeft uitbreiding van samenwerking na, met andere provinciale kunst- en cultuurorganisaties en regionale en plaatselijke initiatieven. Zo is er structureel overleg tussen kunst- en cultuurorganisaties in Zuid-Holland waaronder de Jeugdtheaterschool Zuid-Holland. Twee keer per jaar is er overleg tussen afgevaardigden van de zes kernpodia uit Zuid-Holland. Met deze podia wordt nauw samengewerkt in het kader van de Supertrio's. Er zijn ook contacten met de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam, de Rotterdamse Kunst Stichting en de plaatselijke poporganisaties (popcollectieven) in Zuid-Holland. Provincie Zuid-Holland hecht belang aan het stimuleren van de Zuid-Hollandse popmuziek en zet zich daarvoor in door de ondersteuning via de Popunie, zowel inhoudelijk als financieel.

Hoofdstuk 5 (amateur)popklimaat in Noord-Holland

Inleiding

Aanvankelijk was Noord-Holland een voortrekker binnen het Nederlandse popmuziekbeleid. Via de sectie muziek van de Culturele Raad Noord-Holland kwam de regeling Kernpodia Eigentijdse Muziek tot stand: er werd een groot bedrag aan programmeringssubsidie, 500.000 gulden, uitgekeerd aan podia, waaronder veel poppodia.

Dit was ook de periode -zo rond 1979, 1980- dat er door het land heen popkoepels ontstonden. Omdat Noord-Holland in deze periode een riant bedrag voor de popmuziek ontving, bestond er toen geen prikkel om een popkoepel in Noord-Holland op te richten.

Toen de Culturele Raad Noord-Holland in 1996 werd afgeschaft, verviel de regeling Kernpodia Eigentijdse Muziek. Hiermee verviel het eerst zo riant bedrag beschikbaar voor popmuziek. De positie van Noord-Holland wat betreft popmuziek is van een voorsprong 20 jaar geleden, de laatste vier jaar veranderd in een achterstandspositie.

In Noord-Holland kent men momenteel een regeling dat de provincie uitsluitend die poppodia (mee)subsidieert, die financieel ook door het rijk -via het Nationaal Pop Instituut- en de betreffende gemeente worden ondersteund. Dat zijn dus de kernpodia in Noord-Holland.

In 1997 waren dat slechts 5 poppodia: het Patronaat (Haarlem), Donkey Shot (Heemskerk), Tagrijn (Hilversum), Drieluik (Zaandam) en Buk Buk (Heiloo). De subsidie van Provincie Noord-Holland, 244.000 gulden werd dus verdeeld over deze 5 kernpodia. De provinciale subsidie van 244.000 gulden is slechts 0,8% van de totale uitgaven voor kunst & cultuur.²⁰ Volgens het overzicht van de kernpodia per 2000 (bijlage 2) zijn er momenteel zes kernpodia in Noord-Holland.

Binnen dit systeem krijgen alleen de podia die gebruik maken van het Podiumplan van het Nationaal Pop Instituut, ook nog eens een provinciale ondersteuning, dubbel subsidie dus voor een klein aantal poppodia. Deze regeling klopt dus niet omdat de kleinere podia geen steun krijgen vanuit het rijk (NPI) en ook niet vanuit de provincie.

5.1 Noord-Hollandse Popkoepel?

Na inventarisatie ben ik erachter gekomen dat Noord-Holland absoluut achterblijft ten opzichte van de rest van Nederland als het gaat om een overkoepelende organisatie die zich met name inzet voor de verbetering van het amateurpopklimaat, een popkoepel dus.

Als uitzondering op de rest van de Nederlandse provincies kent Noord-Holland geen popkoepel. Provincie Noord-Holland verstrekt 244.000 gulden aan zes poppodia in Noord-Holland maar deze verdeling is allesbehalve ideaal. Bovendien is Noord-Holland een groot geografisch gebied en kent waarschijnlijk ook erg veel amateurbands- en muzikanten. Waarschijnlijk zeg ik, want juist doordat Noord-Holland geen popkoepel kent en er geen registratie is, is het moeilijk om een overzicht over de hele provincie te krijgen wat betreft het aantal bands of muzikanten in de provincie.

Een popkoepel, bijvoorbeeld de Popunie, is al meer dan vijftien jaar bezig met de inventarisatie en promotie van de Zuid-Hollandse amateurpopmuziek. Zij beheren een archief met allerhande informatie over het amateurpopklimaat in de provincie. Door het overzicht dat een popkoepel verschaft, is het mogelijk om in te spelen op de situatie zoals deze zich voordoet.

Er kan beter ingespeeld worden op de behoeften van de amateurbands- en muzikanten, kortom het is een vergaarbak van kennis over de amateurpopmuziek.

De prikkel tot het oprichten van een popkoepel in Noord-Holland kwam pas laat. Dat gebeurde toen de regeling Kernpodia Eigentijdse Muziek werd opgeheven 1997.

²⁰ inspraakreactie Platform Poppodia Noord-Holland, september 1995

5.2 Platform Poppodia Noord-Holland

In 1997 werd de verdeling van provinciale gelden voor de poppodia in Noord-Holland grondig herzien door het opheffen van de regeling Kernpodia Eigentijdse Muziek. Dit had grote gevolgen voor diverse poppodia in Noord-Holland. Voordat deze nieuwe verdeling zijn ingang vond, genoten 18 poppodia in Noord-Holland subsidie. In 1997 werd dat aantal teruggebracht naar 5 poppodia.

Dit leidde in datzelfde jaar tot het Platform Poppodia Noord-Holland waarin de poppodia zich verenigden als reactie op de nieuwe plannen. Dit Platform werd opgericht vanuit de podia om richting de provincie te lobbyen.

De provinciale cultuurnota 1997-2000 geeft aan dat Provincie Noord-Holland samen met het Platform Poppodia Noord-Holland blijft zoeken naar *een alternatieve regeling met een meer inhoudelijke inslag wat betreft de poppodia*.

Er is sinds de oprichting van het Platform wel overleg geweest tussen de provincie en ‘het veld’ maar anno 2000 is er niks veranderd in de verdeling van provinciale gelden voor de popmuziek in Noord-Holland en er is nog steeds geen popkoepel.

5.3 Noord Hollands Glorie

In het overzicht “Popkoepels, de intermediaire functie” staat Stichting Noord Hollands Glorie²¹ vermeld als Noord-Hollandse popkoepel. Noord Hollands Glorie organiseert het gelijknamige festival in diverse poppodia in Noord-Holland maar vervult niet de taken die een popkoepel karakteriseert en is *geen* popkoepel.

De missie van Noord Hollands Glorie is het organiseren van een popconкурс voor beginnende bands in Noord-Holland en het promoten van popmuziek in Noord-Holland. De doelstelling daarbij is ervoor te zorgen dat beginnende bands de kans krijgen om op een professioneel podium ervaring op te doen.

Noord Hollands Glorie is een stichting zonder betaald personeel. Er is een bestuur en er zijn werkgroepleden, die allemaal op vrijwillige basis werken. Binnen de bescheiden middelen die Noord Hollands Glorie heeft, organiseert zij vijftien voorrondes in diverse podia in Noord-Holland en een finaledag met dertien finalisten. Er doen 125 bands per jaar mee.

---

²¹ Stichting Noord Hollands Glorie, Postbus 100, 1620 AC Hoorn. tel: 0229-249839

Hoofdstuk 6 Conclusies n.a.v. vergelijking amateurpopklimaat Zuid-Holland vs. Noord-Holland

- Zuid-Holland heeft door het werk van de popkoepel in die provincie, de Popunie, een gestructureerder en levendiger amateurpop- en optreedklimaat dan Noord-Holland.
- De oorzaak daarvan is het ontbreken van een popkoepel in Noord-Holland. Het ontbreken van een popkoepel in Noord-Holland betekent een gemis omdat er geen registratie is van bands en muzikanten uit de provincie, er is geen overzicht van popcollectieven en andere pop- en cultuurinstellingen uit de provincie, er is geen overzicht van oefenruimtes uit de provincie, er is geen centrale plek voor informatie over cursussen en workshops op het gebied van de popmuziek en er is geen structurele subsidieregeling aan poppodia bij het programmeren van amateurbands- en muzikanten (*geen eigen podiumplan*).
- Er spelen in Noord-Holland wel amateurbands- en muzikanten in de diverse podia maar er is geen onderlinge samenhang en overzicht. Er wordt binnen de podia per gemeente op een eigen manier aandacht besteed aan de programmering van amateurbands- en muzikanten. Het ontbreken van een popkoepel in Noord-Holland met een eigen podiumplan betekent dat een grote groep bands en muzikanten uit de provincie niet of onvoldoende bereikt worden.
- Noord-Holland kan veel lering trekken uit de Zuid-Hollandse situatie. De Popunie bestaat al vijftien jaar en is met haar uitgebreide en degelijke activiteitsaanbod inmiddels uitgegroeid tot een specialist onder de popkoepels. Noord-Holland en Zuid-Holland vertonen onderling grote verschillen als het gaat om het promoten van en het inspelen op het amateurpopklimaat in de provincie.
- Er ligt dus een grote noodzaak om de Noord-Hollandse situatie wat betreft de vormgeving van het amateurpopklimaat grondig te herzien. Noord-Holland startte zo'n 20 jaar geleden met een voorsprong wat betreft haar popmuziekbeleid maar is sinds 1997 in een gat gevallen. Het Platform Poppodia Noord-Holland heeft tot op heden niks kunnen veranderen in de popsituatie die toen ontstond. Het beleid omtrent de popmuziek in Noord-Holland is sindsdien ernstig verpauperd en brokkelt verder af. Er is sprake van de wet van de remmende voorsprong.

Deel B

Hoofdstuk 1

1.1 Doelstelling en probleemstelling deel B

Vanuit de conclusies van hoofdstuk 6 van deel A geef ik in deel B een aanzet om het pop- en optreedklimaat voor amateurbands- en muzikanten in Noord-Holland te stimuleren en te verbeteren.

In hoofdstuk 1.2 geef ik beknopt het belang en de noodzaak aan van de realisatie van een Noord-Hollandse popkoepel met als voorbeeld het Zuid-Hollandse popklimaat. Voor de legitimering bij het oprichten van een popkoepel in Noord-Holland is het belangrijk om dit te bezien vanuit de gegeven overheidskaders en de prioriteiten die daarin naar voren komen. In hoofdstuk 2.1 respectievelijk 2.2 ga ik in op het Rijkscultuurbeleid 2001-2004 en het provinciale cultuurbeleid van Noord-Holland. Hoofdstuk 2.3 is een samenvatting van voorgaande twee hoofdstukken; ik geef invulling aan de noodzaak van een Noord-Hollandse popkoepel en plaats dit binnen het Rijkscultuurbeleid 2001-2004 en de provinciale cultuurnota van Noord-Holland. Een rode draad bij de voorbeelden die ik gebruik zijn de activiteiten van de Zuid-Hollandse Popunie. In hoofdstuk 3.1 t/m 3.5 bespreek ik belangrijke actoren bij de realisatie van een Noord-Hollandse Popkoepel en hoofdstuk 3.6 is een beknopte slotconclusie.

Ik ben tot de volgende probleemstelling gekomen:

Probleemstelling deel B:

In hoeverre is er een noodzaak en liggen er kansen en mogelijkheden in Noord-Holland om een equivalent van de Zuid-Hollandse Popunie op te richten- een Noord-Hollandse popkoepel dus- met als doel het stimuleren en verbeteren van het amateurpop- en optreedklimaat in Noord-Holland?

1.2 Aanbevelingen: het belang en de noodzaak van de realisatie van een Noord-Hollandse popkoepel

- Noord-Holland was een van de eerste provincies waar overheidsbemoediging met de popmuziek plaatsvond (1981) en had toen een zekere voorbeeldfunctie.
- Noord-Holland is een zeer groot gebied. De meeste podia bevinden zich in het Westen van Nederland, met name in de provincies Noord- en Zuid-Holland. In Zuid-Holland is al vijftien jaar een zeer actieve popkoepel, de Popunie. Noord-Holland heeft geen popkoepel wat zich uit in een veel minder gestructureerd en levendig popklimaat. Noord-Holland blijft dus achter in zijn popmuziekbeleid ten opzichte van Zuid-Holland en de rest van de Nederlandse provincies.
- Zes Noord-Hollandse poppodia ontvangen samen 244.000 gulden aan subsidie van de provincie. Dit is een allesbehalve ideale regeling. Binnen dit toch al lage budget wordt er geen geld vrijgemaakt specifiek voor het stimuleren van amateurbands- en muzikanten en er kunnen maar zes poppodia in Noord-Holland gebruik van maken.
- Het ontbreken van een popkoepel in Noord-Holland betekent dat er geen eigen Noord-Hollands podiumplan is ter subsidie van podia bij de programmering van amateurbands- en muzikanten.
- Noord-Holland telt door zijn omvang ongetwijfeld erg veel bands en muzikanten die niet voldoende worden bereikt.

- Er is geen overzicht van het popklimaat in Noord-Holland wat betreft de registratie van:
  - oefenruimtes
  - het totaalaanbod van cursussen & workshops met betrekking tot muziekbeoefening
  - de popcollectieven binnen de provincie
  - de diverse poppodia in de provincie
- Door het gebrek aan overzicht kan er niet goed op het popmuziekklimaat ingespeeld worden. Overzicht kan een betere en efficiëntere verdeling van gelden tot gevolg hebben.
- Een Noord-Hollandse popkoepel kan de rol van Noord-Holland vergroten binnen het Provinciaal Koepel Overleg, gecoördineerd door het Nationaal Pop Instituut.
- Andersom kan het Nationaal Pop Instituut een grotere rol gaan in Noord-Holland gaan spelen als daar een popkoepel komt.
- Nu is de tijd dat er een popkoepel in Noord-Holland komt. Het popklimaat in Noord-Holland mag niet verder afbrokkelen en de prikkel om een popkoepel op te richten wordt steeds duidelijker en de noodzaak ervan steeds groter. Provincie Noord-Holland moet de huidige regelingen ten aanzien van de popmuziek herzien en deze opnemen in haar nieuwe beleid.

Hoofdstuk 2   Aanbevelingen t.a.v. Rijks- en provinciaal cultuurbeleid

2.1   “Cultuur als confrontatie”, cultuurbeleid 2001-2004

Cultuurbeleid

In de uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2001-2004 “Cultuur als confrontatie” beschrijft staatssecretaris R. van der Ploeg twee hoofdpunten van zijn beleid. Ten eerste wil hij *populairder maken van het beste aanbod in de kunsten en het erfgoed*. Om dit te bewerkstelligen zijn cultureel ondernemerschap en een nieuw en ander publieksbereik onontbeerlijk. Ten tweede wil hij *hetgeen populair is, beter maken*. Aangrijpingspunten zijn hierbij radio, televisie en de jongerencultuur.

In de plannen van de staatssecretaris van cultuur staat centraal dat kunst & cultuur een zo groot en gevarieerd mogelijk publiek moet bereiken op voorwaarde dat er geen concessies gedaan worden aan de kwaliteit. Het gevestigde gesubsidieerde aanbod kunst & cultuur biedt weinig vernieuwende elementen en lijkt steeds minder mensen te bereiken. Het is dus noodzakelijk dat er nieuwe prioriteiten gesteld worden en er moeten andere instrumenten ingezet worden.

Volgens de staatssecretaris zal het publieksbereik toenemen als de nadruk wordt gelegd op cultuur als confrontatie tussen kwaliteit en maatschappelijkheid. Deze confrontatie als vertrekpunt vraagt om een grotere diversiteit in het aanbod, waarin jongeren en culturele minderheden een grotere rol spelen. Kunstenaars en gezelschappen zullen dus steeds meer een nieuw publiek moeten opzoeken op de scholen, in de oude wijken, in het jongerencircuit, etc. Dit houdt in dat jongerenpodia, concertzalen, galeries, musea, schouwburgen, kunstuitleninstellingen en bibliotheken in het brandpunt van het cultuurbeleid horen. Dit zijn bij uitstek de plaatsen waar die confrontatie plaatsvindt.

Hiermee komen *cultuureducatie* en meer in het algemeen het thema *jeugd en cultuur* nog hoger op de prioriteitenlijst van het cultuurbeleid. Dit beleid is geen welzijnsbeleid, maar het is een cultuurbeleid niet alleen voor de achtergestelden, maar ook beslist niet alleen voor de welgestelden. Het publiek staat in de plannen centraal.

Actieprogramma Cultuurbereik

Om kunst & cultuur zo veel mogelijk bij de mensen te brengen is het Actieprogramma Cultuurbereik in het leven geroepen. Dit actieprogramma bevat vijf elementen.

- versterking van de programmering
- ruim baan voor culturele diversiteit
- investeren in jeugd
- cultureel vermogen zichtbaar maken
- culturele planologie op de agenda

• *Versterking van de programmering*

Er bestaan door Nederland heen veel verschillende soorten culturele trefpunten die beter benut kunnen worden voor de vergroting van het maatschappelijke bereik van de cultuur. Dit zijn onder andere concertzalen, jongerenpodia, schouwburgen, musea, bibliotheken, galeries, kunsthallen en kunstuitlencentra. Omdat dit de aanjagers van culturele vernieuwing zijn, wil R. van der Ploeg komen tot een *programmeringsbudget accommodaties* met als doel versterking van de programmering en voor de doelgroepenactiviteiten van de accommodaties. Momenteel zijn er diverse landelijke bemiddelaars en/of programmeringsfinanciers binnen de podiumkunsten actief die rijkssubsidies ontvangen.

Dit zijn Het Nederlands Impresariaat, Muziek en Theater Netwerk, Gaudeamus en het *Nationaal Pop Instituut*. Daarnaast beschikt het Fonds voor de Podiumkunsten over middelen om de afname te stimuleren voor de financiering van onder meer jeugdtheater, jazz en pop en repertoiretoneel in de schouwburgen.

Door middel van concentratie wordt de slagkracht van de programmeringsfinanciering versterkt en de grotere aandacht voor vraagfinanciering moet het mogelijk maken om meer en breder publiek aan te trekken. R. van der Ploeg wil komen tot vergroting van de marktwerking binnen de podiumkunsten. Hij wil hiermee de volgende zaken bereiken:

- de programmering van de podia kwalitatief versterken
- inbouwen van prikkels om voor dat aanbod meer publiek te werven
- bevorderen dat succesvolle voorstellingen langer worden uitgespeeld of in reprise worden genomen
- de reisplicht veranderen in een reisprikkel
- meer mogelijkheden bieden aan instellingen die de aangescherpte 15-procentnorm halen

Daarnaast vervult de publieke omroep een belangrijke rol voor de verspreiding van kunst & cultuur onder het publiek want zij kan fungeren als stimulator en opdrachtgever voor coproducties op het gebied van televisiedrama, documentaires en podiumkunsten. De programmavoorschriften voor culturele, kunstzinnige en educatieve/informatieve programma's worden aangescherpt en de budgettaire mogelijkheden voor de Raad van Bestuur van het NOS om dit allemaal te bewerkstelligen, worden vergroot.

- *Ruim baan voor culturele diversiteit*

Hiermee doelt R. van der Ploeg op een meer open houding ten opzicht van andere cultuuruitingen. Dit leidt tot een actieve, wervende benadering van producenten, regisseurs, acteurs en ander kunstenaars die kunnen bijdragen aan de diversiteit van het aanbod, maar voorsnog weinig aansluiting vinden bij de huidige subsidiesystematiek. Kansrijke initiatieven en talent moet de weg worden gewezen naar faciliteiten en voorzieningen waarvan zij gebruik kunnen maken. Culturele diversiteit moet niet alleen worden getolereerd, maar actief worden opgespoord, georganiseerd en gecoacht.

Het programma culturele diversiteit bevat vier elementen:

- meer culturele diversiteit bij bestaande instellingen
- ontwikkelingsbudget culturele diversiteit
- betere toegang voor culturele minderheden
- minderheden en media

- *Investeren in jeugd*

Het is van cruciaal belang voor de samenleving maar ook voor de kunsten zelf om te investeren in aanbod van, voor en door de jeugd. Kunst stimuleert de fantasie en prikkelt de nieuwsgierigheid van jonge mensen. Kinderen moeten wegwijz gemaakt worden in de vele schoonheden die het leven en de kunsten in het bijzonder hebben voortgebracht. Nieuwsgierigheid, verwondering, verrassing, overdondering en bezinning worden gevoed door de cultuurschatten van het verleden en door de hedendaagse kunst, de kunstschatten van morgen. Kunst biedt een tegenwicht aan de economisering, verzakelijking en commercialisering van de samenleving.

Een eerste opdracht bij het investeren in jeugd is cultuureducatie. In de cultuureducatie moet een beweging op gang komen van aanbod naar vraag. Scholen en scholieren moeten meer armslag krijgen om zelf te kiezen welke weg zij willen inslaan. De relaties tussen onderwijs en cultuur zijn al verbeterd en versterkt door het project Cultuur & School en de introductie van het vak Culturele en Kunstzinnige Vorming.

Ook gemeentelijke en provinciale instellingen voor cultuureducatie en amateurkunst maken de omslag van aanbod naar vraag. Er zijn tal van instellingen, variërend van zelfstandige muziekscholen tot zeer breed opgezette kunstencentra die een zeer divers voorzieningspatroon te bieden hebben dat zich uitstrekt over alle disciplines. Belangrijk hierbij is dat deze instellingen zich blijven vernieuwen in wat zij te bieden hebben en dat er wordt gewerkt aan verdergaande professionalisering, niet in de laatste plaats om de vaak gebrekkige aansluiting met jongeren en culturele minderheden te verbeteren. Er ligt dus een belangrijke taak voor *kunstzinnige vorming*.

- *Cultureel vermogen zichtbaar maken*

Het bezoeken van musea en archieven is voor veel mensen een vorm van vrijetijdsbesteding. Rijks- en gemeentearchieven spelen daar actief op in en transformeren zich steeds meer tot publieksgerichte historische informatiecentra. Belangrijke speerpunten hierbij zijn samenwerking tussen de archieven en het op een publieksvriendelijke manier beschikbaar stellen daarvan met behulp van digitalisering en andere methoden voor uitleen op scholen en bibliotheken. Niet alleen de archieven moeten van zolder en uit de kelder maar ook de depots van de musea moeten vaker aan het publiek worden getoond. Er kan extra publiek aangetrokken worden als musea samenwerken met videokunstenaars, filmers, muzikanten en theatermakers.

- *Culturele planologie op de agenda*

Grote delen van Nederland worden in hoog tempo opnieuw ingericht. In een zo dichtbevolkt land als Nederland is dit per definitie een culturele daad van belang. Karakteristieke monumentale gebouwen en complexen leveren een kwalitatieve meerwaarde aan de ontwikkeling van steden en gebieden. Met de beoogde verzelfstandiging en vernieuwing van het Praktijkbureau Beeldende Kunststopdrachten, dat zal worden omgevormd tot de stichting Kunst en Openbare Ruimte, streeft R. van der Ploeg ernaar om de beeldende kunst een nog duidelijkere rol te laten spelen tussen disciplines waardoor de ruimtelijke inrichting van Nederland gestalte krijgt.

Hoewel er minder ruimte is voor bestaande instellingen, kunnen de instellingen die zich inspannen voor een nieuw publiek, culturele diversiteit en de jeugd in aanmerking komen voor extra middelen. R. van der Ploeg denkt hierbij aan het *ontwikkelingsbudget culturele diversiteit*, het *premiebudget doelgroepenactiviteiten* en het *programmeringsbudget accommodaties*. Gezelschappen, kunstenaars en andere cultuurproducenten zullen niet alleen inhoudelijk maar ook in financieel opzicht profiteren van de samenwerking met de accommodaties.

2.2 Noord-Holland: provinciale cultuurnota 1997-2000 en startnotitie cultuurnota 2001-2004

“In verband met cultuur”, provinciale cultuurnota Noord-Holland 1997-2000

Dit is het startschot voor een vierjarige beleidscyclus. In de nota kiest de provincie voor een actief, flexibel en integraal cultuurbeleid, dat is gebaseerd op de kerntaken cq. operationele doelstellingen van:

- cultuurbehoud (bescherming en ontwikkeling van culturele waarden)
- cultuurparticipatie (vooral door de jeugd)

De specifieke provinciale bijdrage is uitgewerkt door consequent verband aan te brengen tussen verantwoordelijkheden, geldstromen en bestuurlijke rollen:

- met flexibele budgetten de rol van aanjager en partner in projecten en initiatieven samen met vooral de grotere gemeenten
- met centrale budgetten een kwalitatief hoogwaardige infrastructuur voor de ondersteuning van cultuur in de gehele provincie: de rol van kwaliteitsbewaker

In 1997 werd in Noord-Holland de regeling Kernpodia Eigentijdse Muziek opgeheven. Hiermee werd er drastisch gekort op de subsidies te vergeven aan poppodia. Provincie Noord-Holland besloot toen dat zij alleen die poppodia (mee)subsidiëren die financieel door het Rijk (via het Nationaal Pop

Instituut) en de betreffende gemeente worden ondersteund. Dit zijn dus de zes kernpodia in Noord-Holland.

Zoals ik ook in hoofdstuk 5 van deel A beschreef, is deze regeling zeer gebrekkig omdat de podia die van de Provincie subsidie ontvangen dezelfde podia zijn die al via het Nationaal Pop Instituut een subsidie krijgen, terwijl de rest van de poppodia in Noord-Holland *geen* subsidie ontvangen.

In wezen geeft de nota "In verband met cultuur" zelf al aan dat de gekozen regeling niet volstaat: 'Wij zijn bereid in overleg met het Platform Poppodia Noord-Holland te blijven zoeken naar een alternatieve regeling met een meer inhoudelijk inslag.'²²

startnotitie cultuurnota 2001-2004 Noord-Holland

Hierin pleit men voor een voortzetting van het huidige beleidskader, maar ook voor een logische verbreding daarvan. Men spreekt over 'cultuur als middel', 'als een van de leefbaarheids- en vitaliteitsfactoren, als een middel tot bewustwording en als basis voor betrokkenheid en identiteit.' Integratie werkt wederzijds; cultuur als bijdrage aan het bereiken van doelstellingen op andere beleidsterreinen en omgekeerd. Uit de interactie tussen 'cultuur als doel' en 'cultuur als middel' zal een meerwaarde ontstaan.

De verbreding van het beleidskader zal er vooral uit bestaan dat de vraag die er in de samenleving bestaat, een nog grotere rol in het cultuurbeleid gaat spelen. Er zal nog meer prioriteit gelegd worden bij het stimuleren van cultuuruitingen die recht doen aan de diversiteit van de samenleving, in het bijzonder de doelgroepen van de jongeren (cultuureducatie) en van de multiculturele samenleving.

Enkele belangrijke prioriteiten en hoofdlijnen voor de aanscherping van reeds ingezette lijnen zijn:

- het stimuleren van cultureel ondernemerschap
- het stimuleren van kunstuitingen en vernieuwing (Research & Development) zullen in het algemeen prioriteit krijgen boven het instandhouden van kunstuitingen. Flexibilisering boven automatiseren
- nog sterker het accent op participatie door de jeugd (cultuureducatie in de zin van het bieden van optimale keuzemogelijkheden), met name in relatie met scholen
- verdere investeringen in de regionale culturele infrastructuur via provinciale investeringsbijdragen ten behoeve van accommodatievoorzieningen

2.3 Samenvattend: het belang van een popkoepel t.a.v. "Cultuur als confrontatie" en het provinciale cultuurbeleid Noord-Holland

In de uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2001-2004 'Cultuur als confrontatie' beschrijft staatssecretaris R. van der Ploeg twee hoofdpunten van zijn beleid.

- Ten eerste wil hij *populairder maken van het beste aanbod in de kunsten en het erfgoed*. Om dit te bewerkstelligen zijn *cultureel ondernemerschap* en een *nieuw en ander publieksbereik* onontbeerlijk.

Popmuziek wordt op grote schaal door erg veel mensen actief danwel receptief beoefend, ook in Noord-Holland. Popmuziek is erg belangrijk en amateurpopmuziek hoort daarbij. Het Nationaal Pop Instituut noemt als uitgangspunt in haar nieuwe beleid dat zij zich, nog meer dan voorheen, wil inzetten voor de amateurpopmuziek.

Er is een groot *aanbod* aan talentvolle bands en muzikanten in Noord-Holland en dit moet *populairder gemaakt worden*. Dit kan alleen door cultureel ondernemerschap -het oprichten van een Noord-Hollandse popkoepel. Doordat er meer aandacht komt voor het provinciale popmuziekklimaat met

²² In verband met Cultuur, Provinciale Cultuurnota Noord-Holland 1997-2000, blz 23

structurele regelingen worden de optreedmogelijkheden voor bands en muzikanten vergroot (een eigen podiumplan) en hiermee creëer je *een ander, nieuw publieksbereik*.

- Ten tweede wil hij *hetgeen populair is, beter maken*. Aangrijpingspunten zijn hierbij radio, televisie en de jongerencultuur.

Door het oprichten van een Noord-Hollandse popkoepel, maak je *hetgeen populair is* - de popmuziek dus - *beter* omdat er dan door registratie overzicht komt over het Noord-Hollandse popklimaat en men met die kennis goed op de situatie kan inspelen. Door een Noord-Hollands podiumplan vanuit de popkoepel kan er gewerkt worden aan het stimuleren van de actieve beoefening van popmuziek door de optreedmogelijkheden structureler te regelen en te vergroten.

Popkoepels als uitvoerders van het Actieprogramma Cultuurbereik

Als ik het Zuid-Hollandse popklimaat zie, en in het specifiek het effect van de popkoepel in die provincie, de Popunie, moet ik concluderen dat men hiermee goed inspeelt op de uitgangspunten van het cultuurbeleid 2001-2004.

De popkoepel is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Actieprogramma Cultuurbereik. Het werk van de Popunie richt zich namelijk met name op jongeren en cultuur, en men is bezig met cultuureducatie.

Om te kunnen voldoen aan het Actieprogramma Cultuurbereik zal het verwezenlijken van een popkoepel in Noord-Holland noodzakelijk blijken en moeten deze uitgangspunten meegenomen worden en een eigen invulling krijgen.

In het Actieprogramma Cultuurbereik beschrijft R. van der Ploeg vijf elementen: het versterken van de programmering, ruim baan voor culturele diversiteit, investeren in jeugd, cultureel vermogen zichtbaar maken en culturele planologie op de agenda.

Ik beschrijf vanuit deze vijf elementen de invulling die een Noord-Hollandse popkoepel daaraan zou kunnen geven met als voorbeeld de Zuid-Hollandse situatie.

- *Het versterken van de programmering*

Een popkoepel geeft door middel van een eigen podiumplan impulsen om de programmering te versterken. Het vergroot de optreedmogelijkheden, er komt meer variatie in het aanbod bij poppodia en meer evenwicht tussen de programmering van beginnend en gevestigd talent. Ook de registratie van allerlei voor de popmuzieksector relevante instellingen helpt bij het organiseren en vormgeven en dus versterken van de programmering.

Het concours Noord Hollands Glorie is een voorbeeld van hoe er nu al aan de versterking van de programmering wordt gewerkt. Daarnaast kunnen er -naar Zuid-Hollands voorbeeld- Supertrio's worden georganiseerd: elke drie maanden, drie regionale bands in de diverse poppodia in Noord-Holland. Via een Noord-Hollands podiumplan kan er een structurele subsidieregeling komen om de continuïteit van de activiteiten te bewaren.

- *Ruim baan voor culturele diversiteit*

Een popkoepel kan zich op diverse manieren inzetten voor culturele diversiteit. Een popkoepel organiseert vaak ook festivals; in Zuid-Holland organiseert de Popunie bijvoorbeeld de Wantijfestivals met een multidisciplinair en intercultureel karakter. Er worden workshops georganiseerd zoals 'musiceren en wereldmuziek' met inzet van docenten uit diverse culturen. Dit heeft een grote aantrekkingskracht op een brede doelgroep.

- *Investeren in jeugd*

Een popkoepel richt zich op de amateurbands- en muzikanten uit de provincie. Erg veel jongeren houden zich actief met muziekbeoefening bezig en als zodanig zijn er ontelbaar veel bands en muzikanten in de provincie die kunnen profiteren van de diensten van een popkoepel; het vergroten van de optreedmogelijkheden door middel van een eigen provinciaal podiumplan. In Zuid-Holland organiseert de Popunie de Highschool Music Competition, een concours voor schoolbands om het muzikale talent op te sporen en te stimuleren onder de middelbare scholen in Zuid-Holland.

De Popunie kent verder de Best Beatz Xposure waar beginnend dj-talent de kans krijgt om hun kunsten aan het publiek te laten horen tijdens de Fast Forward Dance Parade, rijdend op een truck door de straten van Rotterdam. In Zuid-Holland vinden Supertrio's en een jaarlijks SuperSupertrio plaats. Er bestaat een Onweerstaanbare 5-regeling en de bijbehorende promotie-cd. Hierbij krijgen vijf Zuid-Hollandse bands een jaar lang extra promotie door middel van een promotie-cd en een garantiesubsidie bij optredens op Zuid-Hollandse poppodia en festivals. De Popjacht is een concours georganiseerd in diverse poppodia in Zuid-Holland voor bands in drie onderdelen: bands, singer-songwriters en dj/dance-acts. In Noord-Holland kent men het popconcours Noord Hollands Glorie als variant van de Popjacht.

- *cultureel vermogen zichtbaar maken*

Door middel van registratie van bands, muzikanten, popcollectieven, oefenruimtes, voorzieningen wat betreft workshops en cursussen, podia, etc, maak je het culturele vermogen zichtbaar wat betreft de muzieksector. Om dit te bewerkstelligen moet er een centrale plaats gecreëerd worden waar deze informatie geregistreerd wordt en te raadplegen is. Door het investeren in jeugd, zoals hierboven beschreven, bloeit het popklimaat op en laat je als provincie zien wat je in huis hebt, maak je je cultureel vermogen zichtbaar.

- *culturele planologie op de agenda*

Ik denk dat de oprichting van een Noord-Hollandse popkoepel noodzakelijk is, nu maar ook als je vooruit kijkt. De amateurpopmuziek is steeds meer een provinciale aangelegenheid en om te kunnen voldoen aan het Actieprogramma Cultuurbereik zal een popkoepel noodzakelijk blijken. Noord-Holland had eind jaren zeventig een voorsprong op de andere provincies wat betreft de popmuziek inclusief het beleid daaromtrent maar verkeert nu juist in een achterstandspositie wat betreft de voorzieningen en subsidies binnen een organisatie als een popkoepel.

Als de oprichting van een popkoepel in Noord-Holland nu op de agenda gezet wordt, kan er beleid op gemaakt worden binnen het provinciale cultuurbeleid van Noord-Holland. Een popkoepel is duidelijk een noodzakelijke aanvulling op het provinciale popmuziekbeleid. Het mag dan ook niet zo zijn dat de oprichting van een popkoepel ten koste gaat van of negatieve gevolgen heeft voor de poppodia of een korting betekent op het huidige provinciale subsidiebedrag voor de popmuziek binnen Noord-Holland. Een popkoepel in Noord-Holland is juist een aanvulling op de scheve verhoudingen binnen de popmuziek- en poppodia sector zoals ze momenteel zijn verworden.

In het kader van *ruim baan voor culturele diversiteit* spreekt R. van der Ploeg spreekt over 'ontschotting'²³. Hij wil het scherpe en kunstmatige onderscheid tussen verschillende kunstdisciplines, tussen professionele kunst en amateurkunst en tussen 'hoge cultuur' en 'lage cultuur' doorbreken. Niet alleen professionele kunstenaars maar ook semi-professionele en de amateurkunstenaars moeten meer mogelijkheden krijgen om zich te ontwikkelen en te presenteren.

De podia hebben in hun programmering bijzondere aandacht voor cultureel diverse activiteiten en voor de talenten en initiatieven die zogenaamde 'cultuurverkenner' aandragen. Deze cultuurverkenner maken het mogelijk om kansrijke initiatieven en talent op te sporen en daarnaast verbindingen te leggen met andere initiatieven en met het geld waarmee projecten mogelijk gemaakt worden. Het is belangrijk om podiumcircuits met elkaar te verbinden door gebruik te maken van lokale netwerken. Daarnaast zullen de extra middelen voor het nieuw publieksbereik benut kunnen worden om een diverse programmering en de doorstroom van dit aanbod naar andere podia te bewerkstelligen

Door middel van gerichte informatievoorziening, bijvoorbeeld in de vorm van brochures of informatie op het internet, wil R. van der Ploeg instellingen meer handvatten geven om tot een diverser bestuur, personeelsbestand, aanbod en publiek te komen. Hij zal daartoe met de koepels (*de popkoepels*) en sectorinstituten (*Nationaal Pop Instituut, Vereniging Nederlandse Poppodia*) overleggen.

²³ Brief over de herziene drieprocentnorm, Ministerie van OC en W, oktober 1999. Dit is een nota aan alle instellingen die een subsidieaanvraag willen indienen in het kader van de cultuurnota 2001-2004.

Belang van een popkoepel t.a.v. Provinciale Cultuurnota Noord-Holland 1997-2000 en startnotitie cultuurnota 2001-2004 Noord-Holland

Hierin hecht men, als logisch vervolg op het Rijkscultuurbeleid, belang aan cultuurparticipatie vooral door de jeugd. In samenwerking met vooral de grotere gemeentes wil Provincie Noord-Holland de aanjager en partner zijn in projecten en initiatieven. Een popkoepel is een goed voorbeeld van een initiatief waarbij men een infrastructuur legt van waaruit de popcultuur in de gehele provincie ondersteund kan worden.

De activiteiten en projecten van een popkoepel bevorderen de cultuurparticipatie vooral door de jeugd.

In de cultuurnota Provincie Noord-Holland 1997-2000 wordt er heel weinig gezegd over popmuziek en de poppodia. Wel noemt men: *'wij zijn bereid in overleg met het Platform Poppodia Noord-Holland te blijven zoeken naar een alternatieve regeling met een meer inhoudelijke inslag'*.

In de startnotitie cultuurnota 2001-2004 van Provincie Noord-Holland legt men prioriteit bij het stimuleren van cultureel ondernemerschap. Ook het stimuleren van kunstuitingen en vernieuwing (Research & Development) zullen in het algemeen prioriteit krijgen boven het instandhouden van kunstuitingen. Men spreekt van flexibilisering boven automatiseren en een nog sterker accent op participatie door de jeugd (cultuureducatie in de zin van het bieden van optimale keuzemogelijkheden), met name in relatie met scholen. Tot slot spreekt men van verdere investeringen in de regionale culturele infrastructuur via provinciale investeringsbijdragen ten behoeve van accommodatievoorzieningen.

Noord-Holland is toe aan een nieuwe regeling wat betreft de popmuziek. Platform Poppodia Noord-Holland heeft niks kunnen betekenen. Als de Provincie aan bovenstaande prioriteiten wil voldoen, blijkt de roep om en de noodzaak van een Noord-Hollandse popkoepel.

Bij participatie door de jeugd is popmuziek een belangrijk instrument omdat het door zo veel jongeren actief en receptief wordt beoefend, het is zeer populair en laagdrempelig. Door het bieden van een podiumplan, het vergroten van de optreedmogelijkheden van amateurbands- en muzikanten en door het aanbieden en/of organiseren van cursussen en workshops is een popkoepel bezig met cultuureducatie.

Hoofdstuk 3   **Belangrijke actoren bij de realisatie van een Noord-Hollandse popkoepel**

3.1   **De rol van het Nationaal Pop Instituut**

Het NPI is een zeer belangrijke partner om een popkoepel in Noord-Holland te realiseren. Sinds 1977 wordt het NPI gesubsidieerd door de rijksoverheid en is uitgegroeid tot het centrum voor de Nederlands popmuziek. Zij vervult een centrale rol bij zowel de aanbod-, distributie- als vraagzijde van zowel amateur-, semi-professionele als professionele popmuziekbeoefening in Nederland. Het NPI wordt door de muziekindustrie, collega-instellingen, overheden media en muzikanten beschouwd als het centrale punt voor de Nederlandse popmuziekcultuur.

Het Nationaal Pop Instituut is door haar sterke organisatie en centrale positie binnen het landelijke popmuziekklimaat de belangrijkste en sterkste partner bij het realiseren van een popkoepel. Het NPI is een sterke partij bij het lobbyen tussen het Rijk, provincie Noord-Holland, de gemeentes en andere relevante samenwerkingspartners zoals popcollectieven en poppodia.

Het NPI coördineert het Provinciaal Koepel Overleg en is op de hoogte van de Noord-Hollandse situatie. In haar beleidsplan 2001-2004 noemt het NPI onder andere *'het verbeteren van de doorstroommogelijkheden van jong poptalent'* als belangrijke taak.

Het NPI signaleert *een groeiende kloof tussen de professionele top en de talentvolle onderlaag*. Veel poppodia zijn voor jonge, beginnende bands en muzikanten onbespeelbaar geworden. Het NPI kiest voor het versterken van de mogelijkheden voor jong talent om op te treden en zich te ontwikkelen.

Het NPI herkent en onderschrijft het gemis van een popkoepel in Noord-Holland. J. van Beusekom, directeur van het NPI, ziet de noodzaak van het oprichten van een Noord-Hollandse popkoepel in en ziet dit initiatief nu als een zeer goede timing. Als er een popkoepel in Noord-Holland komt, kan het NPI geld gaan 'matchen' voor een bepaalde activiteit van die popkoepel. Maar dat kan alleen als Noord-Holland een rechtsorgaan -dus een popkoepel- krijgt waarmee afspraken en contracten gemaakt kunnen worden.

Provincie Noord-Holland is in haar popbeleid puur volgend geweest en heeft zich met de huidige verdeling van gelden voor poppodia helemaal gericht op het Nationaal Pop Instituut door alleen de kernpodia in Noord-Holland mee te subsidiëren. Het NPI ziet het belang van een popkoepel in en is belangrijk voor de communicatie daarvan naar Provincie Noord-Holland toe.

3.2   **De rol van de Vereniging Nederlandse Poppodia**

De Vereniging Nederlandse Poppodia is een ledenvereniging van en een belangenbehartiger voor poppodia en zodoende kunnen popkoepels geen lid worden van de VNP. Indirect is er wel samenwerking omdat popkoepels zich onder andere inzetten voor het vergroten van de optreedmogelijkheden van amateurbands- en muzikanten in de eigen provincie. De poppodia kunnen voorzien in die optreedmogelijkheden. Er kan een nieuwe doelgroep aangeboord worden door de tot nu toe onbereikte groep bands en muzikanten meer kans te geven om op treden door structurele subsidieregelingen te treffen vanuit een popkoepel.

Voor de podia die buiten de Podiumplan-regeling vallen, heeft het NPI samen met de Vereniging Nederlandse Poppodia in 1998 de regeling Programmerings Impuls in het leven geroepen. Dit wordt mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Fonds voor de Podiumkunsten.

Op initiatief van de VNP en mogelijk gemaakt door een tussentijdse toekenning vanuit het ministerie van OC & W, voert het NPI samen met de VNP sinds 1999 een regeling uit om multiculturele initiatieven in het popcircuit te ondersteunen en andere publieksgroepen naar de podia te trekken. Op deze manier is de VNP dus bezig met het promoten van de lokale/provinciale popmuziek.

3.3 De rol van Provincie Noord-Holland

Op Noord-Holland na, krijgen alle provinciale popkoepels subsidie van de provincie. De subsidiebedragen per provincie vertonen onderlinge grote verschillen, variërend van 25.000 gulden in Flevoland tot 440.910 gulden in Noord-Brabant.

In Noord-Holland kent men momenteel een regeling dat de provincie uitsluitend die poppodia (mee)subsidieert, die financieel ook door het rijk -via het Nationaal Pop Instituut- en de betreffende gemeente worden ondersteund. Dat zijn dus de kernpodia in Noord-Holland. In de provinciale cultuurnota 1997-2000 geeft Noord-Holland aan dat zij blijft zoeken naar een alternatieve regeling met meer inhoudelijke inslag. Het wordt nu na vier jaar hoog tijd dat er inderdaad een regeling met inhoudelijke inslag komt.

De poppodia in Noord-Holland vallen onder de sectie Professionele kunsten. De rol van Provincie Noord-Holland zal erin moeten bestaan dat men naast de gelden voor de kernpodia, 244.000 gulden, ook geld beschikbaar stelt voor de uitvoering van het Actieprogramma Cultuurbereik binnen het provinciale popmuziekbeleid.

Deze invulling wordt gegeven door de activiteiten van een popkoepel. *De Provincie heeft de rol van aanjager en partner in projecten en initiatieven en zal dit moeten realiseren.* Er zal dus vanuit de sectie Amateurkunst een nieuw budget beschikbaar gesteld moeten worden, of een apart budget voor de amateurpopmuziek ten behoeve van een popkoepel in Noord-Holland.

3.4 De rol van Noord Hollands Glorie

Noord Hollands Glorie vervult een belangrijke taak die popkoepels typeren; het organiseren van een provinciaal popconкурс. Hiermee krijgen beginnende bands de kans om op een professioneel podium ervaring op te doen. Er zijn per jaar 125 bands die meedoen aan Noord Hollands Glorie, verdeeld over de voorrondes gehouden in 15 podia en er is een finaledag met 13 finalisten. Via dit concurs worden al veel bands bereikt.

Bij de invulling van de taken van een Noord-Hollandse popkoepel is stichting Noord Hollands Glorie met haar popconкурс een belangrijke en onmisbare partner.

3.5 De rol van Platform Poppodia Noord-Holland

Dit platform werd opgericht als reactie op het afschaffen van de regeling Kernpodia Eigentijdse Muziek. Het doel van het platform was te komen tot een betere en meer evenredige verdeling van provinciale subsidiegelden voor de poppodia. Dit Platform strijdt dus met name voor een meer inhoudelijke regeling voor subsidies aan de poppodia in Noord-Holland maar tot nu toe is er niets veranderd.

De kernfiguren binnen Platform Poppodia Noord-Holland zijn belangrijke partners binnen de vormgeving van een popkoepel in Noord-Holland. Zij zijn op de hoogte van de huidige situatie en de gevolgen daarvan voor het popklimaat en allen zijn werkzaam binnen de popmuzieksector in Noord-Holland.

Het is met nadruk de bedoeling dat een popkoepel in Noord-Holland zich richt op alle poppodia in Noord-Holland dus ook *de poppodia die binnen de huidige regeling buiten schot blijven.*

Hoofdstuk 4 Slotconclusie

Het popmuziekbeleid in Noord-Holland brokkelt af en is dringend aan vernieuwing toe; de huidige verdeling van gelden onder de poppodia in Noord-Holland is allesbehalve ideaal en er is geen specifieke provinciale aandacht voor amateurbands- en muzikanten.

Provincie Noord-Holland zal zich ook wat betreft popmuziekbeleid moeten richten op het *Actieprogramma Cultuurbereik*. Om invulling te kunnen geven aan het Actieprogramma Cultuurbereik is het noodzakelijk dat er een Noord-Hollandse popkoepel komt. Het gaat hierbij om *cultureel ondernemerschap*. Provincie Noord-Holland zal dus een budget beschikbaar moeten stellen ter subsidiering van (een deel van) de activiteiten van de op te richten popkoepel.

Uiteraard is het essentieel bij de oprichting van een Noord-Hollandse popkoepel dat er vanuit de Provincie en de betrokkenen zelf (de poppodia, pop- en andere verwante organisaties) genoeg draagvlak en animo is. Alle betrokkenen herkennen de *gebrekkige vormgeving van het huidige popmuziekbeleid in Noord-Holland* maar over een oplossing voor dat probleem lopen de meningen uiteen.

Tijdens mijn bevindingen heb ik gemerkt dat er binnen het popmuziekbeleid dat Provincie Noord-Holland nu voert *verschillende belangen* zijn ontstaan. De kernpodia in Noord-Holland willen niet dat als er een subsidie aan een popkoepel komt, dat ten koste zal gaan van de 244.000 gulden die provincie Noord-Holland momenteel onder hen te verdelen heeft.

Vooraf voor de niet-kernpodia in Noord-Holland is het ontbreken van een degelijk provinciaal popmuziekbeleid en een popkoepel een gemis.

Het gaat hier om het creëren van een **extra functie** die in niet ten koste gaat van de nu toch al gebrekkige regelgeving.

Er ligt een absolute noodzaak in Noord-Holland om het popmuziekbeleid te herzien en er liggen kansen om een popkoepel in Noord-Holland te realiseren.

Het gaat hier dus om het creëren van een noodzakelijke steunfunctie en een productiefunctie voor popmuziek in Noord-Holland. Dit zal uitmonden in een infrastructuur die wordt onderhouden en uitgebreid wordt. Het bieden van een provinciaal podiumplan zie ik als prioriteit van een Noord-Hollandse popkoepel.

Het Nationaal Pop Instituut wil nog meer gaan betekenen voor de amateurbands- en muzikanten in de provincie, de onderlaag en hecht veel belang aan het oprichten van een popkoepel in Noord-Holland. Het NPI kan naast haar belangrijke lobbyfunctie ook financieel een rol gaan spelen in Noord-Holland als deze een rechtsorgaan krijgt, een popkoepel dus. Als zodanig kunnen er contracten aangeaan worden en kan het NPI geld 'matchen' voor een bepaalde activiteit van een popkoepel in Noord-Holland.

Ook in het kader van het Provinciaal Koepel Overleg hecht het NPI waarde aan een popkoepel in Noord-Holland, als een volwaardige gesprekspartner.

Binnenkort zal er overleg plaatsvinden tussen kernfiguren uit Noord-Holland, het Nationaal Pop Instituut en Provincie Noord-Holland. Het NPI heeft aangegeven bereid te zijn om diverse betrokken kernfiguren uit te nodigen in het Nationaal Pop Instituut in Amsterdam met als doel de realisatie van een Noord-Hollandse popkoepel te voorbereiden en te verwezenlijken.

De vormgeving van het beleid zal worden vastgelegd binnen een beleidsplan. Dit beleidsplan zal een rode draad vormen binnen alle activiteiten van Popkoepel Noord-Holland.

Literatuurlijst

- “Schoonheid, Welzijn, Kwaliteit”, kunstbeleid en verantwoording na 1945, Warna Oosterbaan Martinius
- “Investeren in cultuur”, nota cultuurbeleid 1993-1996
- “Pantser of ruggengraat”, nota cultuurbeleid 1997-2000
- “Cultuur als confrontatie”, nota cultuurbeleid 2001-2004
- brief over de herziene drieprocentnorm, Ministerie van OC en W, oktober 1999
- reader specialisatie Kunst & Cultuur, 1999
- “In verband met Cultuur”, Provinciale Cultuurnota Noord-Holland 1997-2000
- startnotitie Cultuurnota Noord-Holland 2001-2004
- “One Two Three Four... popmuziek, jeugdcultuur en stijl”, Tom van der Bogt, 1997
- “Popmuziek, over Bebopalula en Lollapalooza”, Jerry Goossens, 1994
- “Van uitschot naar boegbeeld”, sectoranalyse van de Nederlandse poppodia, door Bureau Martine van der Blij i.o.v. Vereniging Nederlandse Poppodia, 1996
- “Dijkgraven en het poldermodel”, onderzoek naar het Provinciaal Koepel Overleg, door Cultureel Advies Bureau (CAB) i.o.v. het Nationaal Pop Instituut (versie 2), juni 1999
- “Popkoepels, de intermediaire functie”, brochure samengesteld i.o.v. Popunie, Brabant Pop, U-Pop, stichting GRAP, stichting Kunst & Cultuur Gelderland i.s.m. vakgroep Historische- en Kunstwetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam
- “Balanceren en stimuleren”, methodisch handelen in het sociaal-cultureel werk, M. Spierts, 1994
- Beleidsplan Nationaal Pop Instituut 2001-2004
- Beleidsplan Popunie 1997-2000
- Popunie brochure 2000
- Algemene criteria Promotieplan Popunie 2000
- Beleidsplan Utrecht Pop (U-Pop) 1997-2000
- Beleidsplan Brabantpop 1997-2000
- websites: Vereniging Nederlandse Poppodia, Nationaal Pop Instituut, Popunie, GRAP, Stichting Kunst & Cultuur Gelderland, Brabant Pop, Stichting Popmuziek Limburg
- correspondentie Platform Poppodia Noord-Holland en Provincie Noord-Holland

Bijlage 1 Kernpodia per 2000

(bron: overzicht Kernpodia per 2000, Nationaal Pop Instituut)

Popcentrum 013, Tilburg
Atak, Enschede
Atlantis, Alkmaar
't Beest, Goes
Bibelot, Dordrecht
Het Belwerk, Sneek
Brogum, Zierikzee
Buk Buk, Heiloo
Burgerweeshuis, Deventer
O.J.C. Canix, Lottum
Donkey Shot, Heemskerk
Doornroosje, Nijmegen
De Effenaar, Eindhoven
Fenix, Sittard
Gigant, Apeldoorn
Hedon, Zwolle
De Kade, Zaandam
Het Kasteel, Alphen aan de Rijn
De Kelder, Amersfoort
Theater Kikker, Utrecht
De Koog, Noord-Scharwoude
LVC, Leiden
Melkweg, Amsterdam
Nighttown, Rotterdam
Nirwana, Lierop
't Paard, Den Haag
Para, Breda
Paradiso, Amsterdam
Patronaat, Haarlem
De Peppel, Zeist
Plato, Helmond
Het Podium, Hoogeveen
Pop West-Friesland, Bovenkarspel
De Pul, Uden
Theater Romein, Leeuwarden
Rotown, Rotterdam
Simplon, Groningen
de Tavenu, Waalwijk
Tivoli, Utrecht
Unitas, Wageningen
Utopia, Drunen
Willem II, Den Bosch

Bijlage 2 Leden van de Vereniging Nederlandse Poppodia

(bron: website Vereniging Nederlandse Poppodia, ledenlijst mei 2000)

Arena, Amsterdam	Willem II, Den Bosch
Atak, Enschede	Winston Kingdom, Amsterdam
Atlantis, Alkmaar	
Baroeg, Rotterdam	
't Beest, Goes	
Bibelot, Dordrecht	
Brogum, Zierikzee	
de Boerderij, Zoetermeer	
het Bolwerk, Sneek	
De Botte Hommel, Bergen op Zoom	
Burgerweeshuis, Deventer	
Doornroosje, Nijmegen	
Donkey Shot, Heemskerk	
Effenaar, Eindhoven	
Elektra, Sliedrecht	
Gigant, Apeldoorn	
de Hoogte, Enkhuizen	
de Kade, Zaandam	
de Kelder, Amersfoort	
Kikker, Utrecht	
LVC, Leiden	
Melkweg, Amsterdam	
Metropool, Hengelo	
Mojo, zaal in aanbouw Amsterdam Zuid-Oost	
New Way, Hoogkarspel	
Nighttown, Rotterdam	
Oosterpoort, Groningen	
Opsessie, in ontwikkeling, Bussum	
013, Tilburg	
't Paard, Den Haag	
Para, Breda	
Paradiso, Amsterdam	
Patronaat, Haarlem	
Perron 55, filmhuis Venlo	
R17, Grootebroek	
Rasa, Utrecht	
Roadhouse, Helmond	
Simplon, Goningen	
So What, Gouda	
Speakers, in ontwikkeling, Delft	
Staddijk, Nijmegen	
Tagrijn, Hilversum	
Tavenu, Waalwijk	
Taverne, Bergen	
Vera, Groningen	
de Vlerk, Rotterdam	

Bijlage 3 Overzicht Popkoepels

(bron: brochure "Popkoepels, de intermediaire functie" en gegevens uit het onderzoek "Dijkgraven en het poldermodel". Het aantal muzikanten per provincie dat bij de popkoepel aldaar staat geregistreerd is overgenomen uit voorgenoemde brochure. Aangenomen dat de populariteit van popmuziek en de actieve beoefening daarvan stijgt, zal het aantal geregistreerde muzikanten op dit moment waarschijnlijk hoger liggen.)

Amsterdam

Stichting GRAP
Oudebrugsteeg 11
Postbus 10928
1001 EX Amsterdam
tel: 020-4208160
fax: 020-6383071
E-mail: info@grap.net
website: www.grap.net
contactpersoon: Johan Scheepma
aantal muzikanten geregistreerd: 6075

Activiteiten: uitbrengen brochures, Amsterdamse Poggids, Bandconsulent, Amsterdamse Popprijs, 'Wanted' voor R&B- en Hiphoptalent, 'Turntablized' voor dj-talent, een podiumplan

Drenthe

Kunst & Cultuur Drenthe
Vaart z.z. 9
Postbus 924
9400 AX Assen
tel: 0592-336999
fax: 0592-311055
contactpersoon: Jan Stam
aantal muzikanten geregistreerd: 675

Activiteiten: Drentse Popprijs, Bevrijdingsfestival, Drents House & Dance contest

Flevoland

CAF/Flevopop
Agorabaan 3
8224 JS Lelystad
tel: 0320-221524
fax: 0320-232462
contactpersoon: Tea van der Meer
aantal muzikanten geregistreerd: 360

Activiteiten: Rondje Flevoland, Triple Treat groepenpresentaties, Poggids, ondersteuning

Friesland

Stichting Friesland Pop
Achter de Hoven 23
Postbus 34
8900 AA Leeuwarden
tel: 058-2343434
fax: 058-2134685
E-mail: frspop@bart.nl
website: www.bart.nl/-frspop
contactpersoon: Sjouke Nauta
aantal muzikanten geregistreerd: 3150

Activiteiten: uitgave Freeze, Freeze Festival, Stimuleringsfonds Friese Popmuziek, Kleine Prijs van Sneek, Promotieteam, Friesland Popschool, cursussen, lezingen, Podiumoverleg, Friesche Pop Archief, Muzikanten Vacature Bank, Friese Popgids, popinformatie verstrekken, internet, Friese Popprijs, Northern Dance Experience, U Hoort Nog Van Ons, Friese Singer/Songwriter Contest

Gelderland

Stichting Kunst & Cultuur Gelderland
Steijnstraat 12
6814 AM Arnhem
tel: 026-4454010
fax: 026-3514711
E-mail: skcg@wxs.nl
website: www.skcg.nl
contactpersoon: Pim van Esch
aantal muzikanten geregistreerd: 3150

Activiteiten: Gesel van Gelderland, Eurorock / Umlaut festival, River Rocks, uitgave Backline, Popgids, educatie en ondersteuning van het amateurpopcircuit, popcircuit subsidieregeling, Harder!, Popoverleg

Groningen

Stichting Groninger Pop=Prima
Oliemulderstraat 51
9724 JD Groningen
tel: 050-3112311
fax: 050-3111129
e-mail: kcgpop@noord.bart.nl
website: www.noord.bart.nl
contactpersoon: Mark Scheffers/Wilbert Wolters
aantal muzikanten geregistreerd: 2052

Activiteiten: Pop=Prima Prijs, uitgave Pop=Prima Post, ondersteuning en educatie, festivals i.s.m. Friesland en Drenthe

Limburg

Stichting Popmuziek Limburg
Hofstraat 30
Postbus 22175
6360 AD Nuth
tel en fax: 046-4757439
e-mail: info@spl.nl
website: www.spl.nl
aantal muzikanten geregistreerd: 1575

Activiteiten: Bluesrock festival, Nu of Nooit, podiumplan, Euregio Rock, uitgave Playground en Limburgs Popboek, workshops, Sweet noise of the South festival, scholenplan

Noord-Brabant

Stichting Brabantpop
Dunantstraat 1
Postbus 983
5000 AZ Tilburg
tel: 013-5423337
fax: 013-5363834
e-mail: info@brabantpop.nl
website: www.brabantpop.nl
contactpersoon: Luc Begas
aantal muzikanten geregistreerd: 4425

Activiteiten: professioneel circuit subsidie, voorprogramma subsidie, ondersteuning provinciale festivals, educatie, uitgave Brabant Poptids, uitgave Airplay, wereldmuziekprojecten, ondersteuning 'Untitled Music', Wraak van Brabant, uitbrengen promotie-cd's

Overijssel

Stichting Kunst & Cultuur Overijssel
Kamperstraat 11-13
Postbus 1229
8001 BE Zwolle
tel: 038-4225030
fax: 038-4218411
e-mail: kco@koc.nl
contactpersoon: Bert Bennink
aantal muzikanten geregistreerd: 1350

Oogst van Overijssel
Zamenhofsingel 7
8021 DA Zwolle
tel: 038-4527229
fax: 038-4526067
contactpersoon: Richard Jongetjes

Activiteiten: Poptids, ondersteuning, popkoepeloverleg, organisatie Oogst van Overijssel

Utrecht

U-Pop
Oudegracht 245 bis
3511 NL Utrecht
tel: 030-2310397
fax: 030-2328491
contactpersoon: Rob van Dam
aantal muzikanten geregistreerd: 2250

Activiteiten: uitgave Vonpopp, educatie, Utrechtse Popgids, ondersteuning, Provinciaal Pop Krediet, oefenruimtebeheer, archief, Geheim van Utrecht, U-pop Radio, GUP festival, Club Kikkerdril

Zeeland

Stichting Popmuziek Zeeland
Postbus 108
4330 AC Middelburg
tel: 0118-682537
fax: 0118-635311
e-mail: spz@freemail.nl
website: www.webgoed.com/zeelandrock
aantal muzikanten geregistreerd: 765

Stichting Scoop
Achter de Houttuinen 8
Postbus 407
4330 AK Middelburg
tel: 0118-682537
fax: 0118-635311
contactpersoon: Cor de Jonge

Activiteiten: Zeeuwse Belofte, Zeeuwse Popprijs, uitgave Noot, Best of both Worlds compositie opdracht, ondersteuning

Zuid-Holland

Popunie
Witte de Withstraat 45a
Postbus 21450
3001 AL Rotterdam
tel: 010-4123455
fax: 010-2130703
e-mail: info@popunie.nl
website: www.popunie.nl
contactpersoon: Martin Scheijgrond
aantal muzikanten geregistreerd: 6750

Activiteiten: promotieplan, Supertrio's, Onweerstaanbare 5, Popjacht inclusief singer/songwriter concours, Highschool Music Competition, Best Beatz Xposure, openluchtfestivals (Wantijnfestival), interculturele projecten, uitgave Speaker, internet, demobestand, uitbrengen promotie-cd's, workshops